

REPUBLIKA HRVATSKA
DRŽAVNI URED ZA REVIZIJU

KLASA: 041-01/19-02/7
URBROJ: 613-02-03-20-7

Zagreb, 20. veljača 2020.

IZVJEŠĆE
O OBAVLJENOJ FINACIJSKOJ REVIZIJI
GRADA ZAGREBA ZA 2018.

SADRŽAJ

stranica

I.	MIŠLJENJE	1
II.	PODACI O GRADU	5
	Djelokrug i unutarnje ustrojstvo	5
	Planiranje i izvršenje proračuna	6
	Financijski izvještaji	6
III.	REVIZIJA ZA 2018.	15
	Ciljevi i područja revizije	15
	Kriteriji za izražavanje mišljenja	15
	Metode i postupci revizije	16
	Nalaz za 2018.	17
	Provedba naloga i preporuka	42

I. MIŠLJENJE

Na temelju odredaba članaka 19. i 21. Zakona o Državnom uredu za reviziju (Narodne novine 25/19), obavljena je financijska revizija Grada Zagreba (dalje u tekstu: Grad) za 2018.

Predmet revizije bili su godišnji financijski izvještaji, i to: Izvještaj o prihodima i rashodima, primicima i izdacima, Bilanca, Izvještaj o promjenama u vrijednosti i obujmu imovine i obveza, Izvještaj o rashodima prema funkcijskoj klasifikaciji, Izvještaj o obvezama te Bilješke uz financijske izvještaje.

Osim godišnjih financijskih izvještaja, predmet revizije bila je i usklađenost poslovanja Grada sa zakonima, drugim propisima i unutarnjim aktima koji imaju značajan utjecaj na poslovanje. Revizijom usklađenosti poslovanja obuhvaćena su sljedeća područja: djelokrug i unutarnje ustrojstvo, planiranje i izvršenje proračuna, prihodi i primici, rashodi i izdaci, imovina, obveze te javna nabava.

Revizija je planirana i obavljena s ciljem izražavanja mišljenja jesu li financijski izvještaji u svim značajnim odrednicama sastavljeni u skladu s primjenjivim okvirom financijskog izvještavanja, a poslovanje usklađeno sa zakonima, drugim propisima i unutarnjim aktima.

O financijskim izvještajima i usklađenosti poslovanja izražena su uvjetna mišljenja.

Revizija je obavljena na način i prema postupcima utvrđenim Okvirom revizijskih standarda Međunarodne organizacije vrhovnih revizijskih institucija (INTOSAI) (Narodne novine 31/19) i Kodeksom profesionalne etike državnih revizora.

A) UVJETNO MIŠLJENJE O FINACIJSKIM IZVJEŠTAJIMA

Prema mišljenju Državnog ureda za reviziju, financijski izvještaji Grada za 2018. sastavljeni su u svim značajnim odrednicama u skladu s odredbama Zakona o proračunu, osim u dijelu opisanom u odjeljku Osnova za izražavanje uvjetnog mišljenja o financijskim izvještajima.

Osnova za izražavanje uvjetnog mišljenja o financijskim izvještajima

Mišljenje o financijskim izvještajima izraženo je u skladu s ISSAI 200 Temeljna načela financijske revizije i pripadajućim revizijskim smjernicama.

Za izražavanje mišljenja pribavljeni su dostatni i primjereni revizijski dokazi.

Činjenice koje su utjecale na izražavanje uvjetnog mišljenja, opisane su u nastavku.

- U poslovnim knjigama i financijskim izvještajima za 2018. evidentirani su i iskazani rashodi i obveze za nabavu različitih radova, roba i usluga koji se odnose na 2017. u iznosu 54.894.058,00 kn, a nisu evidentirani i iskazani rashodi i obveze u iznosu 31.256.910,00 kn, koji se odnose na 2018. Prema propisima koji uređuju proračunsko računovodstvo, rashodi se iskazuju uz primjenu računovodstvenog načela nastanka događaja (obveza) odnosno u izvještajnom razdoblju na koje se odnose, neovisno o plaćanju.

Također, rashodi za subvencije nakladnicima radijskih i televizijskih programa evidentirani su u trenutku plaćanja umjesto u trenutku pravomoćnosti izdanog akta na temelju kojeg se dodjeljuje subvencija, zbog čega su rashodi i obveze za subvencije u poslovnim knjigama i financijskim izvještajima više evidentirani i iskazani za 561.000,00 kn.

Prihodi u iznosu 19.016.044,00 kn, koji se odnose na pripadajući dio sredstava (35,0 %) od prodaje stanova izgrađenih po programu društveno poticane stanogradnje te rashodi za tekuće i kapitalne pomoći trgovačkom društvu u vlasništvu Grada i proračunskom korisniku državnog proračuna u ukupnom iznosu 12.980.000,00 kn nisu evidentirani na računima propisanim računskim planom proračuna što je utjecalo na strukturu iskazanih prihoda i rashoda u financijskim izvještajima.

U okviru rashoda za pomoći, na kojem se iskazuju prijenosi sredstava proračunskim korisnicima za financiranje redovne djelatnosti, iskazani su rashodi u iznosu 116.224.520,00 kn, koji se odnose na nabavu različite opreme te radova na školskim objektima i objektima dječjih vrtića, nabavu opreme i udžbenika koji su besplatni za učenike i zakupninu za prostor korištenja dječjeg vrtića. Nabavu navedene robe i usluga, ugovarao je Grad te su računi na temelju kojih su ostvareni rashodi ispostavljeni na Grad. Rashodi su u okviru navedenog računa iskazani prema načelu nastanka događaja.

Prema propisima o proračunskom računovodstvu, na navedenim računima iskazuju se rashodi za redovnu djelatnost proračunskih korisnika koji se financiraju iz proračuna i to prema novčanom načelu, a rashodi koji se odnose na poslovanje proračuna iskazuju se na odgovarajućim računima računskog plana prema ekonomskoj klasifikaciji i to prema načelu nastanka događaja. Iskazivanje rashoda Grada na računima na kojima se iskazuju rashodi proračunskih korisnika može utjecati na istinitost podataka iskazanih u konsolidiranim financijskim izvještajima Grada i proračunskih korisnika.

Poslovne promjene u vezi prihoda od godišnje naknade za jamstvo dano trgovačkom društvu u vlasništvu Grada i prihoda od prodaje nefinancijske imovine u vlasništvu Grada, ostvarenih u ukupnom iznosu 28.027.493,00 kn, nisu evidentirane prema propisima o proračunskom računovodstvu. Navedeni prihodi evidentirani se u trenutku naplate, ali obračunani prihodi nisu evidentirani u okviru potraživanja i vlastitih izvora. Prema podacima iz analitičkih i drugih pomoćnih evidencija, potraživanja od prodaje nefinancijske imovine koncem 2018. iznose 2.377.494,00 kn i nisu evidentirana u poslovnim knjigama, a s osnove naknade za dano jamstvo, Grad nema podatke ima li nenaplaćenih potraživanja koncem godine.

U Bilješkama uz financijske izvještaje, između ostalog, dan je popis ugovornih odnosa koji uz ispunjenje određenih uvjeta mogu postati obveza. Navedeni popis nije sveobuhvatan jer ne sadrži obveze za najam 314 stanova iz ugovora o pružanju usluga Gradu u svrhu stambenog zbrinjavanja građana koji je zaključen s trgovačkim društvom u vlasništvu Grada. Ukupna obveza Grada s osnove navedenog ugovora iznosi 265.054.710,00 kn i dospijeva na naplatu narednih deset godina. (točka 2. i 5. Nalaza)

- Rashodi u iznosu 6.804.264,00 kn evidentirani su u poslovnim knjigama na temelju knjigovodstvenih isprava iz kojih se ne može utvrditi vrijednost ili vrijeme nastanka poslovne promjene odnosno koja ne odražava nastali poslovni događaj povodom koje je knjigovodstvena isprava sastavljena. Navedeno upućuje na slabosti u sustavu kontrola i provjere ispravnosti knjigovodstvene dokumentacije. Odnosi se na rashode za naknade za tehničke preglede građevina za izdavanje uporabnih dozvola. Navedena naknada isplaćena je u 2018. članu povjerenstva za tehničke preglede u bruto iznosu 6.804.264,00 kn odnosno neto iznosu 4.596.942,00 kn. Isplaćivana je na temelju ispostavljenih mjesečnih računa člana povjerenstva, prema kojima broj sati za koje je naknada obračunana iznosi od 4 079 do 4 779 sati mjesečno. U računima nije navedeno za koje razdoblje se odnose obračunati sati. Uz sve račune priložene su specifikacije (navedene su klasifikacijske oznake) istih upravnih predmeta, njih 140 iz 2016. i 2017., ali s različitim brojem sati rada za koje je naknada obračunana. (točka 5. Nalaza)

B) UVJETNO MIŠLJENJE O USKLAĐENOSTI POSLOVANJA

Prema mišljenju Državnog ureda za reviziju, poslovanje Grada za 2018. u svim značajnim odrednicama obavljano je u skladu sa zakonima, drugim propisima i unutarnjim aktima, navedenim u poglavlju III. REVIZIJA ZA 2018. pod naslovom Kriteriji za izražavanje mišljenja, osim u dijelu opisanom u odjeljku Osnova za izražavanje uvjetnog mišljenja o usklađenosti poslovanja.

Osnova za izražavanje uvjetnog mišljenja o usklađenosti poslovanja

Mišljenje o usklađenosti poslovanja izraženo je u skladu s ISSAI 400 Temeljna načela revizije usklađenosti i pripadajućim revizijskim smjernicama. Za izražavanje mišljenja pribavljeni su dostatni i primjereni revizijski dokazi.

Činjenice koje su utjecale na izražavanje uvjetnog mišljenja, opisane su u nastavku.

- Prihodi od zakupa poslovnih objekata ostvareni su u iznosu 52.168.779,00 kn. Neki poslovni prostori u vlasništvu Grada dani su na korištenje bez provođenja javnog natječaja. Poslovni prostori dani su na korištenje izravno na temelju unutarnjeg akta Grada čije odredbe nisu u skladu s propisima jer za dodjelu poslovnih prostora nije propisana obveza provođenja javnog natječaja odnosno javnog poziva.
- Tijekom 2018. gradonačelnik je donio zaključke prema kojima Grad ima dospjele obveze prema trgovačkim društvima u iznosu 308.148.496,00 kn. U svrhu odgode plaćanja obveza, zaključeni su ugovori prema kojima su trgovačka društva navedena potraživanja od Grada ustupila poslovnim bankama kao novim vjerovnicima, a Grad se obvezao da će, umjesto trgovačkim društvima, obveze u visini ustupljenih potraživanja, podmiriti poslovnim bankama. Uz navedeno, Grad je poslovnim bankama dužan podmiriti naknadu, kamate i druge troškove u vezi ustupljenih potraživanja. Prema Zakonu o lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi i Statutu Grada, zaključke na temelju kojih su zaključeni navedeni ugovori, trebala je donijeti Gradska skupština. (točka 3. Nalaza)

- Za potraživanja u iznosu 1.758.936.915,00 kn koja se odnose na komunalnu naknadu i doprinos te zakup i iznajmljivanje imovine nisu poduzimane raspoložive mjere za potpunu i pravodobnu naplatu. Od navedenog iznosa potraživanja, na računu ispravka vrijednosti potraživanja evidentirano je 1.488.538.468,00 kn od kojih je značajan dio u zastari. (točka 4. Nalaza)
- Rashodi za ugovore o djelu ostvareni su u iznosu 15.570.919,00 kn i u odnosu na prethodnu godinu ostvareni su više za 2.581.060,00 kn ili 19,9 %. Vanjski izvršitelji su na temelju ugovora o djelu u kraćim vremenskim razdobljima ili kontinuirano tijekom cijele godine obavljali pojedine poslove iz djelokruga Grada. Prema propisima koji uređuju djelokrug i ustrojstvo jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, poslove u tijelima lokalnih jedinica obavljaju službenici i namještenici na temelju ugovora o radu, iz čega proizlazi da se navedeni poslovi ne obavljaju zaključenjem ugovora o djelu. (točka 5. Nalaza)

Obveze Grada

Grad je obvezan pripremiti, sastaviti i objaviti financijske izvještaje u skladu s primjenjivim okvirom financijskog izvještavanja, uspostaviti unutarnje kontrole s ciljem sastavljanja financijskih izvještaja bez pogrešnog iskazivanja zbog prijevare ili pogreške te namjenski i svrhovito koristiti sredstva i voditi poslovanje usklađeno sa zakonima, drugim propisima i unutarnjim aktima.

Obveze Državnog ureda za reviziju

U skladu s Međunarodnim standardima vrhovnih revizijskih institucija (ISSAI), cilj revizije je steći razumno uvjerenje jesu li financijski izvještaji kao cjelina sastavljeni bez značajno pogrešnog iskazivanja podataka zbog prijevare ili pogreške, provjeriti usklađenost poslovanja sa zakonima, drugim propisima i unutarnjim aktima te sastaviti izvješće o obavljenoj reviziji. Razumno uvjerenje je visoka razina uvjerenja, ali nije jamstvo da će revizija obavljena u skladu s Međunarodnim standardima vrhovnih revizijskih institucija (ISSAI), uvijek otkriti značajno pogrešno iskazivanje kada ono postoji, jer se revizija obavlja na temelju uzorka.

Obavljanjem revizije, državni revizori procjenjuju rizike značajno pogrešnog iskazivanja podataka u financijskim izvještajima te rizike da se poslovanje ne vodi u skladu sa zakonima, drugim propisima i unutarnjim aktima. Na temelju procjene rizika određuju revizijski pristup i postupke te pribavljaju dostatne i primjerene revizijske dokaze koji osiguravaju osnovu za izražavanje mišljenja. Također, provjeravaju unutarnje kontrole značajne za pripremu, sastavljanje i objavu financijskih izvještaja te unutarnje kontrole koje osiguravaju usklađenost poslovanja.

Državni ured za reviziju izražava mišljenje o financijskim izvještajima i mišljenje o usklađenosti poslovanja sa zakonima, drugim propisima i unutarnjim aktima, navedenim u poglavlju III. REVIZIJA ZA 2018. pod naslovom Kriteriji za izražavanje mišljenja.

II. PODACI O GRADU

Djelokrug i unutarnje ustrojstvo

Grad je ustrojen na temelju odredbi Zakona o lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi (Narodne novine 33/01, 60/01, 129/05, 109/07, 125/08, 36/09, 150/11, 144/12, 19/13 - pročišćeni tekst, 137/15 - ispravak i 123/17) i Zakona o područjima županija, gradova i općina u Republici Hrvatskoj (Narodne novine 86/06, 125/06 - ispravak, 16/07 - ispravak, 95/08 - Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske, 46/10 - ispravak, 145/10, 37/13, 44/13, 45/13 i 110/15). Položaj i ustrojstvo Grada, koji je jedinstvena teritorijalna i upravna cjelina, uređeni su odredbama Zakona o Gradu Zagrebu (Narodne novine 62/01, 125/08, 36/09, 119/14 i 98/19). Obuhvaća 70 naselja i prema popisu stanovništva iz 2011. ima 790 017 stanovnika. Grad je jedinica lokalne samouprave, a ujedno kao glavni grad Republike Hrvatske ima i položaj jedinice područne (regionalne) samouprave. Prema Odluci o razvrstavanju jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave prema stupnju razvijenosti (Narodne novine 132/17), Grad je razvrstan u IV. skupinu jedinica područne (regionalne) samouprave, čija se vrijednost indeksa nalazi u prvoj polovini iznadprosječno rangiranih jedinica područne (regionalne) samouprave. Sjedište je Trg Stjepana Radića 1, Zagreb.

Grad u svom samoupravnom djelokrugu obavlja poslove lokalnog značaja kojima se neposredno ostvaruju potrebe građana, a koji nisu Ustavom ili zakonom dodijeljeni državnim tijelima, što obuhvaća uređenje naselja i stanovanje, prostorno i urbanističko planiranje, komunalno gospodarstvo, brigu o djeci, socijalnu skrb, primarnu zdravstvenu zaštitu, odgoj i osnovno obrazovanje, kulturu, tjelesnu kulturu i šport, zaštitu potrošača, zaštitu i unapređenje prirodnog okoliša, protupožarnu i civilnu zaštitu, promet na svom području te ostale poslove u skladu s posebnim zakonima. Poslovi iz područnog (regionalnog) značaja odnose se na obrazovanje, zdravstvo, prostorno i urbanističko planiranje, gospodarski razvoj, promet i prometnu infrastrukturu, održavanje javnih cesta, planiranje i razvoj mreža obrazovnih, zdravstvenih, socijalnih i kulturnih ustanova, izdavanje građevinskih i lokacijskih dozvola, drugih akata u vezi s gradnjom i provedbom dokumenata prostornog uređenja za područje županije te ostale poslove u skladu s posebnim zakonima.

Za obavljanje poslova iz samoupravnog djelokruga Grada, te povjerene poslove državne uprave ustrojeno je 25 upravnih tijela (22 ureda, dvije stručne službe i zavod). Grad je koncem 2018. imao 2 967 zaposlenika. Sektor za unutarnju reviziju ustrojen je u okviru Gradskog kontrolnog ureda. Zaposleno je deset unutarnjih revizora. Prema podacima iz Registra proračunskih i izvanproračunskih korisnika za 2018. (Narodne novine 51/18), Grad ima 326 proračunskih korisnika (javna vatrogasna postrojba, dječji vrtići, škole, učenički domovi, domovi zdravlja, bolnice, zavodi, domovi za starije i nemoćne, ustanove kulture, ustanove socijalne skrbi i druge ustanove). U proračunu Grada se iz decentraliziranih sredstava financiraju rashodi 220 proračunskih korisnika (osnovne, srednje škole i učenički domovi, zdravstvene ustanove, domovi za starije i nemoćne osobe te javna vatrogasna postrojba).

Grad je osnivač pet trgovačkih društava (Zagrebački holding, Zagrebački električni tramvaj, Zagrebački velesajam, Zagrebački inovacijski centar i Zagrebački centar za gospodarenje otpadom), te ima udjele u temeljnom kapitalu sedam trgovačkih društava (Integrirani promet zagrebačkog područja 60,0 %, Morski lav 51,0 %, Terme Zagreb 50,0 %, Apis IT, Zagreb 49,0 %, Vodoprivreda Zagreb 37,6 %, Zračna luka Zagreb 35,0 % i Bicro Biocentar, Zagreb 13,0 %).

Gradska skupština ima 51 zastupnika. Tijekom 2018. i u vrijeme obavljanja revizije, zakonski predstavnik Grada je gradonačelnik Milan Bandić.

Planiranje i izvršenje proračuna

Proračunom su prihodi i primici te rashodi i izdaci planirani u iznosu 9.438.310.000,00 kn. Izmjene i dopune proračuna donesene su u listopadu 2018. kojima su prihodi i primici te rashodi i izdaci planirani u iznosu 9.773.310.000,00 kn, što je za 335.000.000,00 kn ili 3,5 % više u odnosu na proračun.

Na temelju odredaba Statuta i Odluke o izvršavanju proračuna Grada za 2018., gradonačelnik je tijekom 2018. donio dva Zaključka o preraspodjeli sredstava planiranih u proračunu Grada za 2018. (u lipnju i prosincu), na temelju kojih je izvršena preraspodjela i prenamjena sredstava. Vrijednosno najznačajnije preraspodjele sredstava u prosincu 2018. odnosile su se na povećanje ostalih rashoda za zaposlene u ukupnom iznosu 10.177.501,00 kn i smanjenje rashoda za usluge u ukupnom iznosu 8.182.085,00 kn.

Grad je uz proračun, donio Plan razvojnih programa za 2018. te projekcije za 2019. i 2020., u kojima su rashodi za investicije planirani po programima te godinama u kojima će rashodi za programe teretiti proračune. Planom, odnosno izmjenama Plana razvojnih programa za 2018. planirani su rashodi u iznosu 6.332.666.430,00 kn. Prema godišnjem izvršenju Plana razvojnih programa za 2018., rashodi su ostvareni u iznosu 6.409.160.637,00 kn, što je za 76.494.207,00 kn ili 1,2 % više od plana.

Prema godišnjem izvještaju o izvršenju proračuna za 2018., prihodi i primici su ostvareni u iznosu 9.755.827.274,00 kn. Rashodi i izdaci su ostvareni u iznosu 9.894.470.189,00 kn te manjak prihoda i primitaka u iznosu 138.642.915,00 kn. Proračun, izmjene i dopune proračuna te Izvještaj o izvršenju proračuna sadrže prihode i primitke te rashode i izdatke Grada i proračunskih korisnika Grada. U skladu s Odlukom o izvršavanju proračuna, vlastiti prihodi proračunskih korisnika, kojima je osnivač Grad, ostvareni od obavljanja poslova na tržištu uplaćuju se u korist njihovih računa i mogu se koristiti isključivo za namjene utvrđene financijskim planom, a prema kriterijima koje utvrđuje Gradska skupština programima što se donose uz Proračun ili posebnim aktima. O korištenju vlastitih prihoda, proračunski korisnici tromjesečno izvještavaju Grad.

Financijski izvještaji

Grad vodi poslovne knjige i sastavlja financijske izvještaje prema propisima o proračunskom računovodstvu. Sastavljeni su, na mrežnim stranicama objavljeni i nadležnim institucijama u propisanom roku dostavljeni sljedeći izvještaji: Izvještaj o prihodima i rashodima, primicima i izdacima, Bilanca, Izvještaj o promjenama u vrijednosti i obujmu imovine i obveza, Izvještaj o rashodima prema funkcijskoj klasifikaciji, Izvještaj o obvezama te Bilješke uz financijske izvještaje.

a) Izvještaj o prihodima i rashodima, primicima i izdacima

U Izvještaju o prihodima i rashodima, primicima i izdacima za 2018. iskazani su prihodi i primici te rashodi i izdaci Grada i proračunskih korisnika u dijelu u kojem ih Grad financira iz svojih prihoda. Prema podacima iz navedenog Izvještaja, ukupni prihodi i primici ostvareni su u iznosu 7.846.130.721,00 kn, što je za 905.797.918,00 kn ili 13,1 % više u odnosu na prethodnu godinu.

U tablici broj 1 daju se podaci o ostvarenim prihodima i primicima.

Tablica broj 1

Ostvareni prihodi i primici

u kn

Redni broj	Prihodi i primici	Ostvareno za 2017.	Ostvareno za 2018.	Indeks (3/2)
	1	2	3	4
1.	Prihodi od poreza	4.592.509.920,00	5.394.841.732,00	117,5
2.	Pomoći iz inozemstva i od subjekata unutar općeg proračuna	356.948.390,00	183.286.510,00	51,3
3.	Prihodi od imovine	416.704.182,00	478.034.091,00	114,7
4.	Prihodi od upravnih i administrativnih pristojbi, pristojbi po posebnim propisima i naknada	995.422.535,00	1.086.099.887,00	109,1
5.	Prihodi od prodaje proizvoda i robe te pruženih usluga i prihodi od donacija	1.779.195,00	142.780,00	8,0
6.	Kazne, upravne mjere i ostali prihodi	56.472.941,00	80.619.520,00	142,8
7.	Prihodi od prodaje nefinancijske imovine	151.729.475,00	57.189.416,00	37,7
8.	Primici od financijske imovine i zaduživanja	368.766.165,00	565.916.785,00	153,5
	Ukupno	6.940.332.803,00	7.846.130.721,00	113,1

Vrijednosno značajniji su prihodi od poreza u iznosu 5.394.841.732,00 kn ili 68,8 % te prihodi od upravnih i administrativnih pristojbi, pristojbi po posebnim propisima i naknada u iznosu 1.086.099.887,00 kn ili 13,8 % ukupno ostvarenih prihoda i primitaka. Svi drugi prihodi i primici iznose 1.365.189.102,00 kn i čine 17,4 % ukupno ostvarenih prihoda i primitaka.

U odnosu na prethodnu godinu prihodi od poreza veći su za 802.331.812,00 kn ili 17,5 % zbog zakonskih promjena u raspodjeli zajedničkog prihoda od poreza i prireza na dohodak te zbog povrata sredstava za decentralizirane funkcije na temelju nagodbe s Ministarstvom financija. Također, prihodi od upravnih i administrativnih pristojbi, pristojbi po posebnim propisima i naknada, ostvareni su više za 90.677.352,00 kn ili 9,1 % najvećim dijelom zbog povećanja prihoda od komunalnog doprinosa i komunalne naknade za 78.009.674,00 kn ili 9,3 %.

Prihodi i primici koji imaju propisanu namjenu ostvareni su u iznosu 2.040.676.203,00 kn ili 26,0 % ukupno ostvarenih prihoda i primitaka.

Prihodi od poreza ostvareni su u iznosu 5.394.841.732,00 kn. Odnose se na prihode od poreza i prireza na dohodak u iznosu 4.928.651.528,00 kn, poreza na promet nekretnina u iznosu 373.964.366,00 kn, županijske poreze u iznosu 68.373.457,00 kn (porez na cestovna motorna vozila u iznosu 65.836.958,00 kn, na nasljedstva i darove te automate za zabavne igre u iznosu 2.536.499,00 kn) i gradske poreze u iznosu 23.852.381,00 kn (porez na potrošnju u iznosu 22.205.263,00 kn, porez na tvrtku ili naziv, porez na kuće za odmor te porez na reklame u iznosu 1.647.118,00 kn).

Prerez porezu na dohodak utvrđen je u visini 18,0 %. U okviru prihoda od poreza i prireza na dohodak, dio prihoda u iznosu 280.487.746,00 kn odnosi se na sredstva za decentralizirane funkcije iz dodatnog udjela poreza na dohodak, a dio u iznosu 205.905.008,00 kn na povrat sredstava za decentralizirane funkcije primljena od Ministarstva financija na temelju nagodbe zaključene u sudskom postupku s osnove prethodno uplaćenih sredstava (od 2008. do 2011.) u državni proračun.

Razrez i mjere za naplatu gradskih i županijskih poreza obavlja Porezna uprava uz naknadu u visini 5,0 % naplaćenih prihoda.

Prihodi od pomoći iz inozemstva i od subjekata unutar općeg proračuna ostvareni su u iznosu 183.286.510,00 kn i odnose se na tekuće pomoći u iznosu 166.914.310,00 kn i kapitalne pomoći u iznosu 16.372.200,00 kn.

U okviru tekućih pomoći, ostvarene su pomoći iz drugih proračuna u iznosu 87.986.172,00 kn, pomoći izravnjanja za decentralizirane funkcije u iznosu 64.440.632,00 kn (za osnovno i srednje školstvo do visine utvrđene minimalnim standardima), pomoći temeljem prijenosa sredstava Europske unije za četiri projekta u iznosu 8.261.924,00 kn, od institucija i tijela Europske unije za 14 projekata u iznosu 5.586.521,00 kn, te od izvanproračunskih korisnika u iznosu 639.061,00 kn (Hrvatski zavod za zapošljavanje i Fond za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost). Vrijednosno značajnije pomoći iz drugih proračuna odnose se na sredstva primljena od Ministarstva znanosti i obrazovanja u iznosu 51.775.126,00 kn (za sufinanciranje troškova zakupa i operativnih troškova sportske dvorane Arena u iznosu 28.059.375,00 kn i za međumjesni prijevoz učenika srednjih škola u iznosu 23.715.751,00 kn), Ministarstva financija kao kompenzacijske mjere u iznosu 26.529.779,00 kn, Ministarstva zdravstva za sanaciju jedne zdravstvene ustanove u iznosu 4.956.943,00 kn te Ministarstva gospodarstva, poduzetništva i obrta za poticanje razvoja obrta, malog i srednjeg poduzetništva (subvencioniranje kamata) u iznosu 2.770.290,00 kn.

U okviru kapitalnih pomoći, vrijednosno značajnije su ostvarene iz državnog proračuna temeljem prijenosa sredstava Europske unije za projekt ZAGEE u iznosu 15.827.508,00 kn.

Prihodi od imovine ostvareni su u iznosu 478.034.091,00 kn i odnose se na prihode od nefinancijske imovine u iznosu 408.127.289,00 kn, financijske imovine u iznosu 69.682.099,00 kn (od čega zatezne kamate u iznosu 63.000.000,00 kn na temelju nagodbe Grada i Ministarstva financija u vezi decentraliziranih sredstava), te kamate na dane zajmove u iznosu 224.703,00 kn.

Prihodi od nefinancijske imovine odnose se na prihode od naknada za ceste (najvećim dijelom od godišnje naknade za uporabu javnih cesta koja se plaća pri registraciji motornih vozila) u iznosu 209.721.306,00 kn, zakupa i iznajmljivanja imovine (najvećim dijelom od zakupa poslovnih objekata, najma stanova, naknade za korištenje javnih površina za postavljanje reklamnih panoa i zakupa terasa) u iznosu 135.358.290,00 kn, naknada za korištenje nefinancijske imovine (spomeničke rente, naknade za korištenje prostora elektrana, naknade za pravo puta za elektroničku komunikacijsku infrastrukturu, naknade za prenamjenu poljoprivrednog zemljišta te lovozakupnine) u iznosu 29.982.596,00 kn, naknada za koncesije (najvećim dijelom koncesije za izgradnju i upravljanje zračnom lukom, obavljanje javnozdravstvene službe, distribuciju plina i toplinske energije) u iznosu 19.439.431,00 kn te od naknade za zadržavanje nezakonito izgrađenih zgrada u prostoru u iznosu 13.625.666,00 kn.

Prihodi od upravnih i administrativnih pristojbi, pristojbi po posebnim propisima i naknada ostvareni su u iznosu 1.086.099.887,00 kn. Vrijednosno najznačajniji se odnose na prihode od komunalne naknade u iznosu 712.733.877,00 kn, komunalnog doprinosa u iznosu 198.407.495,00 kn, sufinanciranja u iznosu 110.220.520,00 kn, županijskih i gradskih naknada (naknade za odlaganje otpada, pristojbe za izdavanje lokacijske i građevinske dozvole, naknade za izdavanje dozvole za obavljanje auto-taksi prijevoza, druge županijske i gradske upravne pristojbe) u iznosu 22.463.941,00 kn, naknade od financijske imovine u iznosu 15.410.000,00 kn, prihode od prodaje državnih biljega u iznosu 14.847.055,00 kn, boravišne pristojbe u iznosu 3.102.032,00 kn, te vodnog doprinosa u iznosu 6.820.692,00 kn.

Prihodi od sufinanciranja najvećim dijelom su ostvareni sudjelovanjem roditelja u ekonomskoj cijeni programa predškolskog odgoja djece u iznosu 89.020.060,00 kn te sufinanciranjem suvlasnika zgrada u programima obnove zgrada u iznosu 19.796.930,00 kn.

Naknada od financijske imovine u iznosu 15.410.000,00 kn odnosi se na godišnju naknadu za jamstvo dano u 2016. trgovačkom društvu u vlasništvu Grada za zaduživanje u iznosu 2.300.000.000,00 kn. Jamstvo je dano na sedam godina za refinanciranje obveznica izdanih 2007., a istječe 2023. Naknada je utvrđena ugovorom o jamstvu i obračunava se po posebnoj formuli navedenoj u ugovoru o jamstvu te se naplaćuje svake godine do isteka jamstva.

Prihodi od kazni, upravnih mjera i ostali prihodi ostvareni su u iznosu 80.619.520,00 kn. Vrijednosno značajniji odnose se na prihode od gradskih novčanih kazni i oduzete imovinske koristi u iznosu 28.085.905,00 kn, prihode od prodaje stanova iz Programa poticane stanogradnje (pripadajući dio sredstava u visini 35,0 % od prodaje svakog stana) u iznosu 19.016.044,00 kn, ostale prihode u iznosu 7.709.670,00 kn (najvećim dijelom jamčevine po natječajima za zakup poslovnih prostora i jamstva za ozbiljnost ponude u javnim nabavama), povrat troškova postupka po tužbama Gradskog ureda za imovinsko-pravne poslove i imovinu Grada u iznosu 6.624.198,00 kn, povrat više uplaćenih sredstava za realizaciju I. faze projekta Master plan prometnog sustava Grada, Zagrebačke županije i Krapinsko-zagorske županije u iznosu 4.373.185,00 kn, povrat režijskih troškova u iznosu 4.108.556,00 kn te povrat sredstava od Hrvatskih šuma za sanaciju klizišta na Sljemenskoj cesti u iznosu 2.616.311,00 kn.

Prihodi od povrata sredstava za sanaciju klizišta na Sljemenskoj cesti ostvareni su na temelju Sporazuma o financiranju izrade tehničke dokumentacije te sanacije klizišta i odvodnje oborinskih voda na dijelu Sljemenske ceste zaključenog u siječnju 2017. između Grada, Hrvatskih šuma, Općine Bistra i Zagrebačke županije, a prema kojem navedene radove i usluge sufinanciraju Grad i Hrvatske šume svaki u visini 45,0 %, te Zagrebačka županija u visini 10,0 % (Općina Bistra nije uključena u sufinanciranje).

Prihodi od prodaje nefinancijske imovine ostvareni su u iznosu 57.189.416,00 kn. Vrijednosno značajniji su prihodi od prodaje stanova na kojima je postojalo stanarsko pravo u iznosu 19.520.879,00 kn, stanova u vlasništvu Grada u iznosu 6.617.631,00 kn, nadstojničkih stanova u iznosu 3.940.116,00 kn, prodaje zemljišta u iznosu 15.794.606,00 kn, poslovnih objekata u iznosu 5.999.863,00 kn i naknade za pravo građenja u iznosu 4.789.945,00 kn.

U skupini primitaka od financijske imovine i zaduživanja, vrijednosno značajniji su primici od dugoročnog kreditnog zaduženja kod poslovne banke u iznosu 250.000.000,00 kn i zaduživanja putem faktoringa (otkupom dospjelih potraživanja dva trgovačka društva) u iznosu 308.148.496,00 kn te primljeni povrati glavnice danih zajmova i depozita u iznosu 7.749.651,00 kn.

Prema podacima iz Izvještaja o prihodima i rashodima, primicima i izdacima za 2018., ukupni rashodi i izdaci ostvareni su u iznosu 7.897.065.148,00 kn, što je za 571.755.496,00 kn ili 7,8 % više u odnosu na prethodnu godinu.

U tablici broj 2 daju se podaci o ostvarenim rashodima i izdacima.

Tablica broj 2

Ostvareni rashodi i izdaci

u kn

Redni broj	Rashodi i izdaci	Ostvareno za 2017.	Ostvareno za 2018.	Indeks (3/2)
	1	2	3	4
1.	Rashodi za zaposlene	490.178.772,00	522.266.599,00	106,5
2.	Materijalni rashodi	1.809.760.147,00	1.803.568.331,00	99,7
3.	Financijski rashodi	85.549.035,00	108.654.870,00	127,0
4.	Subvencije	694.526.864,00	734.284.319,00	105,7
5.	Pomoći dane u inozemstvo i unutar općeg proračuna	2.056.572.260,00	2.169.955.544,00	105,5
6.	Naknade građanima i kućanstvima na temelju osiguranja i druge naknade	564.646.301,00	637.927.527,00	113,0
7.	Ostali rashodi	721.838.846,00	755.502.594,00	104,7
8.	Rashodi za nabavu nefinancijske imovine	526.430.581,00	836.731.984,00	158,9
9.	Izdaci za financijsku imovinu i otplate zajmova	375.806.846,00	328.173.380,00	87,3
	Ukupno	7.325.309.652,00	7.897.065.148,00	107,8
	Manjak prihoda i primitaka	384.976.849,00	50.934.427,00	13,2

Vrijednosno značajniji rashodi su pomoći u iznosu 2.169.955.544,00 kn ili 27,5 %, materijalni rashodi u iznosu 1.803.568.331,00 kn ili 22,8 %, rashodi za nabavu nefinancijske imovine u iznosu 836.731.984,00 kn ili 10,6 %, ostali rashodi u iznosu 755.502.594,00 kn ili 9,6 %, te subvencije u iznosu 734.284.319,00 kn ili 9,3 % ukupno ostvarenih rashoda i izdataka. Svi drugi rashodi i izdaci iznose 1.597.022.376,00 kn i imaju udjel 20,2 % u ukupnim rashodima i izdacima.

Rashodi za zaposlene ostvareni su u iznosu 522.266.599,00 kn, a odnose se na bruto plaće u iznosu 428.431.318,00 kn, doprinose na plaće u iznosu 71.940.065,00 kn i druge rashode za zaposlene u iznosu 21.895.216,00 kn. U odnosu na prethodnu godinu ostvareni su više za 32.087.827,00 kn ili 6,5 %. Vrijednosno značajnije povećanje odnosi se na rashode za plaće za redovan rad koji su ostvareni više za 28.018.964,00 kn ili 6,9 % zbog većeg broja zaposlenika u 2018. u odnosu na prethodnu godinu.

Materijalni rashodi ostvareni u iznosu 1.803.568.331,00 kn odnose se na rashode za usluge u iznosu 1.636.769.339,00 kn, rashode za materijal i energiju 77.198.851,00 kn, ostale nespomenute rashode poslovanja u iznosu 70.327.086,00 kn (vrijednosno značajniji se odnose na naknade za rad predstavničkih i izvršnih tijela, povjerenstava i slično u iznosu 49.655.096,00 kn), te naknade troškova zaposlenima i osobama izvan radnog odnosa u iznosu 19.273.055,00 kn.

Rashodi za subvencije ostvareni su u iznosu 734.284.319,00 kn. Odnose se na subvencije trgovačkim društvima u javnom sektoru u iznosu 698.045.312,00 kn i subvencije trgovačkim društvima, poljoprivrednicima i obrtnicima izvan javnog sektora u iznosu 36.239.007,00 kn. Vrijednosno značajnije subvencije su dane za sufinanciranje javnog gradskog prijevoza u iznosu 582.650.254,00 kn, te za zakup sportske dvorane Arena u iznosu 67.702.379,00 kn.

Pomoći dane u inozemstvo i unutar općeg proračuna ostvarene su u iznosu 2.169.955.544,00 kn, od kojih se vrijednosno značajnije odnose na prijenose sredstava proračunskim korisnicima Grada (javna vatrogasna postrojba, dječji vrtići, škole, učenički domovi, domovi zdravlja, bolnice, zavodi, domovi za starije i nemoćne, ustanove kulture, ustanove socijalne skrbi i druge ustanove) u iznosu 2.113.721.245,00 kn.

Rashodi za naknade građanima i kućanstvima na temelju osiguranja i druge naknade ostvareni su u iznosu 637.927.527,00 kn. Odnose se na naknade građanima i kućanstvima u novcu u iznosu 465.268.570,00 kn (za dodatke uz mirovinu, učenički i studentski standard, potpore djeci poginulih branitelja, naknade kućanstvima za troškove stanovanja, pomoći za novorođenčad i druge naknade) te u naravi u iznosu 172.658.957,00 kn (za prehranu i prijevoz socijalno ugroženih građana, ogrjev, realizaciju programa u svrhu neovisnog življenja invalida i stradalnika Domovinskog rata, ljetovanja i zimovanja djece, medicinske rehabilitacije i fizikalne terapije vojnih invalida Domovinskog rata i osoba s invaliditetom, prijevoz učenika i studenata, te smještaj beskućnika).

Ostali rashodi ostvareni su u iznosu 755.502.594,00 kn, a vrijednosno značajniji odnose se na rashode za tekuće donacije u iznosu 448.059.364,00 kn i kapitalne pomoći u iznosu 245.299.003,00 kn. U odnosu na prethodnu godinu ostvareni su više za 33.663.748,00 kn ili 4,7 %, zbog povećanja rashoda za kapitalne pomoći. Kapitalne pomoći većim dijelom dane su Zagrebačkim otpadnim vodama u iznosu 223.697.176,00 kn, Zagrebačkom centru za gospodarenje otpadom u iznosu 4.463.110,00 kn, Zagrebačkom električnom tramvaju (za obnovu tramvajskog podsustava) u iznosu 16.339.473,00 kn te Zagrebačkom inovacijskom centru u iznosu 199.244,00 kn.

Rashodi za nabavu nefinancijske imovine ostvareni su u iznosu 836.731.984,00 kn. U odnosu na prethodnu godinu ostvareni su više za 310.301.403,00 kn ili 58,9 % uglavnom zbog povećanja rashoda za nabavu građevinskih objekata. Vrijednosno značajniji rashodi se odnose na rashode za nabavu građevinskih objekata u iznosu 647.081.322,00 kn (vrijednosno značajniji odnose se na objekte komunalne infrastrukture u iznosu 199.801.081,00 kn te nabavu cesta, željeznica i ostalih prometnih objekata u iznosu 216.656.107,00 kn, od čega većim dijelom za izgradnju Remetinečkog rotora) te rashode za dodatna ulaganja na građevinskim objektima u iznosu 121.542.965,00 kn (vrijednosno značajniji odnose se na dodatna ulaganja na školskim objektima u iznosu 79.884.257,00 kn).

Manjak prihoda i primitaka nad rashodima i izdacima tekuće godine iznosi 50.934.427,00 kn. Preneseni manjak prihoda i primitaka iz prethodnih godina iznosi 578.015.812,00 kn, te manjak prihoda i primitaka za pokriće u narednom razdoblju iznosi 628.950.239,00 kn.

b) Bilanca

Prema podacima iz Bilance na dan 31. prosinca 2018., ukupna vrijednost imovine te obveza i vlastitih izvora iskazana je u iznosu 17.796.869.405,00 kn.

U tablici broj 3 daju se podaci o vrijednosti imovine te obveza i vlastitih izvora početkom i koncem 2018.

Tablica broj 3

Vrijednost imovine, obveza i vlastitih izvora
početkom i koncem 2018.

u kn

Redni broj	Opis	1. siječnja	31. prosinca	Indeks (3/2)
1	2	3	4	
1.	Nefinancijska imovina	11.851.953.773,00	12.639.475.548,00	106,6
1.1.	Prirodna bogatstva (zemljište)	1.118.565.959,00	1.190.613.010,00	106,4
1.2.	Građevinski objekti	3.882.347.743,00	4.448.832.931,00	114,6
1.3.	Postrojenja i oprema	39.754.758,00	41.741.007,00	105,0
1.4.	Prijevozna sredstva	816.227,00	852.859,00	104,5
1.5.	Nefinancijska imovina u pripremi	6.702.974.364,00	6.845.728.269,00	102,1
1.6.	Druga nefinancijska imovina	107.494.722,00	111.707.472,00	103,9
2.	Financijska imovina	6.129.917.749,00	5.157.393.857,00	84,1
2.1.	Novčana sredstva	35.248.540,00	37.418.345,00	106,2
2.2.	Depoziti, jamčevni polozi i potraživanja od zaposlenih, te za više plaćene poreze i ostalo	25.305.126,00	25.236.144,00	99,7
2.3.	Potraživanja za dane zajmove	16.418.156,00	2.646.784,00	16,1
2.4.	Vrijednosni papiri, dionice i udjeli u glavnici	4.416.489.875,00	4.382.606.977,00	99,2
2.5.	Potraživanja za prihode poslovanja	1.287.523.482,00	588.649.992,00	45,7
2.6.	Potraživanja od prodaje nefinancijske imovine	348.842.689,00	120.830.536,00	34,6
2.7.	Rashodi budućeg razdoblja i nedospjela naplata prihoda	89.881,00	5.079,00	5,7
Ukupno imovina		17.981.871.522,00	17.796.869.405,00	99,0
3.	Obveze	2.340.794.143,00	2.606.966.194,00	111,4
3.1.	Obveze za rashode poslovanja	579.524.542,00	561.114.961,00	96,8
3.2.	Obveze za nabavu nefinancijske imovine	135.331.061,00	189.928.055,00	140,3
3.3.	Obveze za kredite i zajmove	1.625.929.185,00	1.855.914.500,00	114,1
3.4.	Odgođeno plaćanje rashoda i prihod budućeg razdoblja	9.355,00	8.678,00	92,8
4.	Vlastiti izvori	15.641.077.379,00	15.189.903.211,00	97,1
Ukupno obveze i vlastiti izvori		17.981.871.522,00	17.796.869.405,00	99,0
Izvanbilančni zapisi		10.837.624.520,00	10.407.504.942,00	96,0

Vrijednost zemljišta koncem godine iskazana je u iznosu 1.190.613.010,00 kn i u odnosu na stanje iskazano početkom godine povećana je za 72.047.051,00 kn ili 6,4 %. Odnosi se na vrijednost građevinskog zemljišta u iznosu 1.039.964.061,00 kn i drugog zemljišta u iznosu 150.648.949,00 kn. Na povećanje vrijednosti zemljišta najvećim dijelom je utjecalo evidentiranje dosad neevidentiranog zemljišta u vlasništvu Grada, po procijenjenoj vrijednosti stalnog sudskog vještaka u iznosu 56.624.358,00 kn.

Vrijednost građevinskih objekata iskazana je u iznosu 4.448.832.931,00 kn i u odnosu na stanje početkom godine povećana je za 566.485.188,00 kn ili 14,6 %.

Povećanje vrijednosti navedene imovine rezultat je prijenosa završenih objekata s računa imovine u pripremi na račune imovine u uporabi (najvećim dijelom sportski objekti te objekti školskih i predškolskih ustanova) u iznosu 446.300.124,00 kn te knjigovodstvenog usklađenja vrijednosti objekata koje koristi mjesna samouprava u iznosu 119.940.142,00 kn. Vrijednost građevinskih objekata odnosi se na vrijednost poslovnih objekata (poslovne zgrade i prostori, bolnice, domovi zdravlja, fakulteti, škole, domovi umirovljenika i drugo) u iznosu 3.348.702.289,00 kn, stambenih objekata u iznosu 851.453.479,00 kn i drugih objekata (sportske dvorane i rekreacijski objekti, ceste, plinovod, vodovod i odvodnja, javna rasvjeta te drugi građevinski objekti) u iznosu 248.677.163,00 kn.

Nefinancijska imovina u pripremi koncem godine iskazana je u vrijednosti 6.845.728.269,00 kn. Vrijednosno značajnija imovina u pripremi odnosi se na vrijednost građevinskih objekata uz javne površine, nerazvrstane ceste, javnu rasvjetu i groblja u iznosu 1.776.563.240,00 kn, cestovnih i drugih prometnih objekata u iznosu 1.363.952.152,00 kn, stambenih objekata u iznosu 822.475,00 kn, poslovnih objekata u iznosu 796.402.405,00 kn, sportskih dvorana i rekreacijskih objekata u iznosu 577.872.435,00 kn, nerazvrstanih cesta u iznosu 482.278.664,00 kn te školskih objekata u iznosu 385.399.564,00 kn. U odnosu na stanje početkom godine, vrijednost nefinancijske imovine u pripremi veća je 142.753.905,00 kn ili 2,1 %. Tijekom godine vrijednost je povećana za 1.385.579.518,00 kn većim dijelom zbog ulaganja u objekte komunalne infrastrukture, sportske objekte, školske objekte i druge objekte ustanova), a koncem godine smanjena za 1.242.825.613,00 kn zbog prijenosa imovine u uporabu (odnosi se na nerazvrstane ceste, javne površine, klizišta, parkove i zelene površine, javnu rasvjetu, sportske dvorane i rekreacijske objekte, poslovne objekte u školstvu i predškolskim ustanovama i druge građevinske objekte).

Druga nefinancijska imovina iskazana je u iznosu 111.707.472,00 kn, a vrijednosno značajnija se odnosi na nematerijalnu imovinu, odnosno licence i druga prava u iznosu 90.775.578,00 kn.

Vrijednosni papiri, dionice i udjeli u glavnici iskazani su u iznosu 4.382.606.977,00 kn, a odnose se na udjele i dionice 13 trgovačkih društava i jedne poslovne banke u iznosu 4.368.731.390,00 kn te vrijednosne papire u iznosu 13.875.587,00 kn (najvećim dijelom obveznice stare devizne štednje za prodane stanove na kojima je postojalo stanarsko pravo).

Potraživanja koncem 2018. evidentirana su u poslovnim knjigama u iznosu 1.360.959.244,00 kn, odnosno u iznosu 737.363.456,00 kn nakon ispravka vrijednosti. U odnosu na prethodnu godinu, potraživanja su manja za 940.725.997,00 kn ili 56,1 % većim dijelom zbog ispravka vrijednosti potraživanja. Potraživanja se većim dijelom odnose na potraživanja za prihode poslovanja u iznosu 588.649.992,00 kn, od prodaje nefinancijske imovine u iznosu 120.830.536,00 kn i dane zajmove u iznosu 2.646.784,00 kn.

Preostala potraživanja u iznosu 25.236.144,00 kn se u vrijednosno najvećem dijelu odnose na potraživanja za dane predujmove u iznosu 8.487.580,00 kn, depozite u bankama u iznosu 6.343.452,00 kn (tri depozita) te potraživanja od proračunskih korisnika u iznosu 5.362.584,00 kn.

Dospjela potraživanja iskazana su u iznosu 1.241.012.939,00 kn, od čega za prihode poslovanja u iznosu 1.080.877.106,00 kn i od prodaje nefinancijske imovine u iznosu 160.135.833,00 kn. Osim toga, dospjela potraživanja u iznosu 1.158.877.635,00 kn iskazana su izvanbilančno (odnose se na potraživanja za prihode poslovanja) te ukupna dospjela potraživanja iznose 2.399.890.574,00 kn.

Obveze koncem 2018. iznose 2.606.966.194,00 kn, a u odnosu na prethodnu godinu su veće za 266.172.051,00 kn ili 11,4 %. Značajnije povećanje se odnosi na obveze za kredite i zajmove u iznosu 229.985.315,00 kn i za nabavu nefinancijske imovine u iznosu 54.596.994,00 kn.

Obveze koncem godine odnose se na obveze za rashode poslovanja u iznosu 561.114.961,00 kn, nabavu nefinancijske imovine u iznosu 189.928.055,00 kn, kredite i zajmove u iznosu 1.855.914.500,00 kn te odgođeno plaćanje rashoda i prihod budućeg razdoblja u iznosu 8.678,00 kn. Dospjele obveze iznose 153.081.253,00 kn.

Obveze za kredite i zajmove dospijevaju na naplatu od srpnja 2019. do prosinca 2026., a odnose se na obveze za pet kredita u iznosu 1.236.276.111,00 kn koji su zaključeni prethodnih godina, obveze s osnove zaključenja dodatka ugovoru i reprograma dva ugovora tijekom 2018. (zbog povoljnijih uvjeta financiranja i otplate kredita) u iznosu 369.638.389,00 kn, te obveze po novom zaduživanju u 2018. u iznosu 250.000.000,00 kn. Zaduzivanje u navedenom iznosu izvršeno je u rujnu 2018. na temelju odluke Gradske skupštine i uz suglasnost Vlade Republike Hrvatske, uz redovnu fiksnu kamatnu stopu u visini 0,9 % godišnje s rokom otplate četiri godine uz jednu godinu počeka. Kreditnim sredstvima planirano je financiranje kapitalnih ulaganja u objekte društvenih djelatnosti, objekte i uređaje komunalne infrastrukture te gradnju nerazvrstanih cesta.

Izvanbilančni zapisi iskazani su u iznosu 10.407.504.942,00 kn i u odnosu na početak godine manji su za 430.119.578,00 kn ili 4,0 %. Vrijednosno značajniji se odnose na dana jamstva trgovačkom društvu u vlasništvu Grada i ustanovama kojima je Grad osnivač u iznosu 2.369.359.865,00 kn, sumnjiva i sporna potraživanja za proračunske prihode u iznosu 1.158.877.635,00 kn (komunalnu naknadu 767.177.718,00 kn, zakupnine 351.371.231,00 kn, spomeničku rentu 29.877.035,00 kn i najam stanova 10.451.651,00 kn), dane suglasnosti u iznosu 1.037.062.188,00 kn, instrumente osiguranja plaćanja (zadužnice i garancije) u iznosu 298.599.528,00 kn, vrijednost hipoteka u iznosu 7.860.498,00 kn, te vrijednost tuđe imovine dobivene na korištenje u iznosu 1.798.929,00 kn (dva poslovna prostora i garaža).

III. REVIZIJA ZA 2018.

Postupci revizije provedeni su od 11. veljače 2019. do 20. veljače 2020.

Ciljevi i područja revizije

U skladu s Međunarodnim standardima vrhovnih revizijskih institucija (ISSAI) i odredbama Zakona o Državnom uredu za reviziju, određeni su ciljevi financijske revizije.

Ciljevi revizije bili su:

- provjeriti istinitost i vjerodostojnost financijskih izvještaja
- provjeriti usklađenost poslovanja sa zakonima i drugim propisima koji imaju značajan utjecaj na poslovanje
- provjeriti provedbu naloga i preporuka iz prošle revizije
- provjeriti druge aktivnosti u vezi poslovanja Grada.

Područja revizije određena su na temelju procjene rizika pojave nepravilnosti zbog prijevare ili pogreške. Radi procjene rizika, provjerene su unutarnje kontrole značajne za pripremu, sastavljanje i objavu financijskih izvještaja.

Kriteriji za izražavanje mišljenja

Kriteriji za izražavanje mišljenja o financijskim izvještajima su:

1. Zakon o proračunu, članak 97. - 107. (Narodne novine 87/08, 136/12 i 15/15)
2. Pravilnik o proračunskom računovodstvu i Računskom planu (Narodne novine 24/14, 115/15, 87/16 i 3/18)
3. Pravilnik o financijskom izvještavanju u proračunskom računovodstvu (Narodne novine 3/15, 93/15, 135/15, 2/17 i 28/17).

Kriteriji za izražavanje mišljenja o usklađenosti poslovanja su:

1. Zakon o proračunu
2. Pravilnik o proračunskim klasifikacijama (Narodne novine 26/10 i 120/13)
3. Pravilnik o polugodišnjem i godišnjem izvještaju o izvršenju proračuna (Narodne novine 24/13 i 102/17)
4. Zakon o fiskalnoj odgovornosti, članak 7. (Narodne novine 139/10 i 19/14)
5. Zakon o sustavu unutarnjih kontrola u javnom sektoru (Narodne novine 78/15)
6. Pravilnik o porezu na dohodak (Narodne novine 10/17, 128/17 i 106/18)
7. Zakon o javnoj nabavi (Narodne novine 120/16)
8. Pravilnik o provedbi postupaka jednostavne nabave (lipanj 2017.)
9. Zakon o financiranju jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave (Narodne novine 127/17)
10. Zakon o lokalnim porezima (Narodne novine 115/16 i 101/17)
11. Zakon o komunalnom gospodarstvu (Narodne novine 36/95, 70/97, 128/99, 57/00, 129/00, 59/01, 26/03 - pročišćeni tekst, 82/04, 110/04, 178/04, 38/09, 79/09, 153/09, 49/11, 84/11, 90/11, 144/12, 94/13, 153/13, 147/14 i 36/15)
12. Zakon o komunalnom gospodarstvu (Narodne novine 68/18 i 110/18 - Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske)

13. Zakon o prodaji stanova na kojima postoji stanarsko pravo, članak 27. (Narodne novine 43/92 - pročišćeni tekst, 69/92, 25/93, 48/93, 2/94, 44/94, 47/94 - ispravak, 58/95, 11/96, 11/97 - Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske, 68/98, 96/99, 120/00, 94/01 i 78/02)
14. Zakon o vlasništvu i drugim stvarnim pravima, članak 391. (Narodne novine 91/96, 68/98, 137/99 - Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske, 22/00 – Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske, 73/00, 114/01, 79/06, 141/06, 146/08, 38/09, 153/09, 143/12, 152/14, 81/15 – pročišćeni tekst i 94/17)
15. Zakon o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara (Narodne novine 69/99, 151/03, 157/03, 100/04, 87/09, 88/10, 61/11, 25/12, 136/12, 157/13, 152/14, 98/15 i 44/17)
16. Zakon o poljoprivrednom zemljištu, članak 44. (Narodne novine 39/13 i 48/15)
17. Zakon o poljoprivrednom zemljištu, članak 49. (Narodne novine 20/18 i 115/18)
18. Zakon o službenicima i namještenicima u lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi (Narodne novine 86/08 i 61/11)
19. Zakon o plaćama u lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi (Narodne novine 28/10)
20. Pravilnik o planu nabave, registru ugovora, prethodnom savjetovanju i analizi tržišta u javnoj nabavi (Narodne novine 101/17)
21. Uredba o načinu financiranja decentraliziranih funkcija te izračuna iznosa pomoći izravnjanja za decentralizirane funkcije jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave za 2018. (Narodne novine 7/18)
22. Zakon o zakupu i kupoprodaji poslovnog prostora (Narodne novine 125/11 i 64/15)
23. Statut (prosinac 2016., siječanj i studeni 2018.)
24. Odluka o pravilima, uvjetima i postupcima jednostavne nabave (travanj, 2017.).

Metode i postupci revizije

Za potrebe prikupljanja revizijskih dokaza, proučena je i analizirana pravna regulativa te dokumentacija i informacije o poslovanju Grada. Ocijenjeno je funkcioniranje sustava unutarnjih kontrola radi određivanja revizijskog pristupa. Podaci iskazani u financijskim izvještajima uspoređeni su s podacima iz prethodnog razdoblja i s podacima iz proračuna, s ciljem utvrđivanja područja rizika. Također, kod utvrđivanja područja rizika, korištene su objave u elektroničkim medijima, tisku te na mrežnim stranicama. Provjerene su poslovne knjige i knjigovodstvene isprave koje služe kao dokaz o nastalim poslovnim događajima. Provjerena je dosljednost primjene zakona, drugih propisa i unutarnjih akata. Za izračun i analizu značajnih pokazatelja, omjera i trendova, primijenjeni su odgovarajući analitički postupci. Obavljena je detaljna provjera vrijednosno značajnih stavki na pojedinim računima, dok su brojnije, vrijednosno manje značajne stavke provjerene metodom uzorka. Također, korišteni su izvještaji u vezi s pojedinim aktivnostima Grada. Obavljeni su razgovori sa zaposlenicima Grada te pribavljena obrazloženja o pojedinim poslovnim događajima.

Nalaz za 2018.

Revizijom su obuhvaćena sljedeća područja: djelokrug i unutarnje ustrojstvo, planiranje i izvršenje proračuna, računovodstveno poslovanje, financijski izvještaji, prihodi i primici, rashodi i izdaci, imovina, obveze, te javna nabava.

Obavljenom revizijom za 2018. utvrđene su nepravilnosti koje se odnose na planiranje i izvršenje proračuna, računovodstveno poslovanje i financijske izvještaje, prihode i primitke, potraživanja, rashode te javnu nabavu.

1. Planiranje i izvršenje proračuna

1.1. Planiranje i izvršenje proračuna propisano je odredbama Zakona o proračunu, Pravilnika o proračunskim klasifikacijama, Pravilnika o polugodišnjem i godišnjem izvještaju o izvršenju proračuna te Uputama Ministarstva financija za izradu proračuna jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave za trogodišnje razdoblje.

Grad je donio proračun i izmjene proračuna za 2018. te projekcije proračuna za 2019. i 2020. Proračunom su prihodi i primici te rashodi i izdaci planirani u iznosu 9.438.310.000,00 kn. Izmjenama i dopunama proračuna iz listopada 2018., prihodi i primici te rashodi i izdaci planirani su u iznosu 9.773.310.000,00 kn, od čega se na Grad odnosi 8.005.000.000,00 kn, a 1.768.310.000,00 kn na proračunske korisnike. Proračunom ni izmjenama proračuna za 2018. nije planirano pokriće manjka prihoda i primitaka iz prethodnih godina u iznosu 578.015.812,00 kn. Grad od 2014. ostvaruje manjak prihoda i primitaka nad rashodima i izdacima. Koncem 2018. ukupan manjak prihoda i primitaka nad rashodima i izdacima za pokriće u sljedećem razdoblju iznosi 628.950.239,00 kn.

U odnosu na prethodnu godinu, ukupne obveze su koncem 2018. veće za 266.172.051,00 kn i iznose 2.606.966.194,00 kn. Vrijednosno najznačajnije su povećane obveze za kredite i zajmove za 229.985.315,00 kn. Od ukupnih obveza, koncem 2018. dospjele su obveze u iznosu 153.081.253,00 kn.

Prema Uputama za izradu proračuna jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave za razdoblje 2018. - 2020., osim prihoda i primitaka te rashoda i izdataka, u proračun je potrebno kao bilančnu kategoriju uključiti predviđeni manjak prihoda i primitaka te uravnotežiti proračun. Kod planiranja sukcesivnog pokrića manjka prihoda i primitaka, navedena Uputa upućuje na donošenje akta koji će sadržavati analizu i ocjenu postojećeg financijskog stanja lokalne jedinice, prijedlog mjera za otklanjanje utvrđenih uzroka nastanka negativnog poslovanja te mjera za stabilno održivo poslovanje (mjere za povećanje visine prihoda, poboljšanje naplate potraživanja, racionalizaciju poslovanja radi boljeg iskorištenja kapaciteta i snižavanja troškova i slično), te akcijski plan provedbe navedenih mjera (s opisom mjere, načinom provedbe, rokom provedbe, odgovornim osobama) s očekivanim financijskim i ekonomskim učinkom.

Proračun Grada sastavljen je prema proračunskim klasifikacijama, odnosno prihodi i primici te rashodi i izdaci su raspoređeni prema organizacijskoj, programskoj, funkcijskoj i ekonomskoj klasifikaciji te izvorima financiranja. Prema godišnjem izvještaju o izvršenju proračuna za 2018., prihodi i primici su ostvareni u iznosu 9.755.827.274,00 kn, rashodi i izdaci u iznosu 9.894.470.189,74 kn, te manjak prihoda i primitaka u iznosu 138.642.915,00 kn.

Navedeni izvještaj sadrži prikaz ukupnih prihoda i primitaka te rashoda i izdataka prema ekonomskoj i funkcijskoj klasifikaciji, ali ne i prema izvorima financiranja. Prema odredbama članka 5. Pravilnika o polugodišnjem i godišnjem izvještaju o izvršenju proračuna, prihodi i primici, te rashodi i izdaci se, između ostalog, iskazuju prema izvorima financiranja. Izvori financiranja čine skupine prihoda i primitaka iz kojih se podmiruju rashodi i izdaci određene vrste i namjene.

Državni ured za reviziju nalaže proračun i izmjene proračuna sastaviti u skladu s Uputama za izradu proračuna jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave. Također, nalaže se godišnji izvještaj o izvršenju proračuna sastaviti u skladu s odredbama Pravilnika o polugodišnjem i godišnjem izvještaju o izvršenju proračuna. S obzirom na visinu manjka prihoda i primitaka, predlaže se sačiniti analizu i ocjenu budućeg financijskog stanja Grada, donijeti prijedlog mjera za otklanjanje uzroka nastanka odnosno mjere za otklanjanje manjka prihoda i primitaka te akcijski plan provedbe mjera (s opisom mjere, načinom provedbe, rokom provedbe) s očekivanim financijskim i ekonomskim učinkom.

- 1.2. *Grad prihvaća nalog Državnog ureda za reviziju. U očitovanju navodi da će proračun te izmjene i dopune proračuna sastavljati u skladu s Uputama za izradu proračuna jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, a godišnji izvještaj o izvršenju proračuna u skladu s odredbama Pravilnika o polugodišnjem i godišnjem izvještaju o izvršenju proračuna. Grad također navodi da je proračun Grada za 2018. i 2019. izrađen prema svim propisanim proračunskim klasifikacijama, uključujući i klasifikaciju po izvorima financiranja. Međutim, informatičkim rješenjem je ispis izvora financiranja omogućen samo po organizacijskim klasifikacijama odnosno na nivou pojedine glave i razdjela. S obzirom na to da su izvori financiranja planirani te se izvršavaju po svim proračunskim pozicijama, navodi da će se postupiti u cilju pronalaženja informatičkog rješenja kojim bi se omogućio prikaz izvora financiranja. Grad nadalje navodi da će se sačiniti analiza i ocjena budućeg financijskog stanja Grada te predložiti mjere za otklanjanje uzroka nastanka, odnosno mjere za otklanjanje manjka prihoda i primitaka te akcijski plan provedbe mjera s očekivanim financijskim i ekonomskim učinkom. Također se navodi da su gradska upravna tijela obavještena o procjenama manjka u 2019. i potrebi značajnog smanjenja proračunske potrošnje, intenziviranja aktivnosti oko povećanja naplate potraživanja i racionalizacije poslovanja.*

2. Računovodstveno poslovanje i financijski izvještaji

- 2.1. Grad je u obvezi voditi poslovne knjige i sastavljati financijske izvještaje prema propisima o proračunskom računovodstvu. Nepravilnosti se odnose na evidentiranje poslovnih događaja te sastavljanje bilješki uz financijske izvještaje.

- Evidentiranje poslovnih događaja

Pojedini podaci iskazani u financijskim izvještajima razlikuju se od podataka evidentiranih u glavnoj knjizi.

Uz glavnu knjigu proračuna, Grad odvojeno vodi glavnu knjigu i analitičke evidencije radi praćenja poslovnih promjena s osnove prodaje stanova na kojima je postojalo stanarsko pravo i prodaje nadstojničkih stanova.

Koncem godine podaci (novčana sredstva, prihodi, rashodi, potraživanja i obveze) iz navedene glavne knjige i analitičke evidencije u cijelosti se uključuju u financijske izvještaje Grada, ali samo djelomično se evidentiraju u glavnoj knjizi proračuna.

Stanje novčanih sredstava koncem 2018. na posebnom žiro računu za otplatu stanova nije evidentirano u glavnoj knjizi proračuna, a prihodi ostvareni od obročnih uplata, rashodi u vezi s praćenjem otplata, potraživanja od kupaca stanova te obveze (prema Državnom proračunu i druge obveze) evidentirani u navedenim poslovnim knjigama nisu u cijelosti evidentirani u glavnoj knjizi proračuna. Zbog navedenog, u financijskim izvještajima Grada su u odnosu na glavnu knjigu proračuna više iskazani ukupni prihodi i primici za 1.686.452,00 kn, potraživanja od prodaje nefinancijske imovine za 62.034.978,00 kn, novčana sredstva za 2.062.282,00 kn, rashodi poslovanja za 1.686.451,00 kn, te obveze za 64.097.259,00 kn.

Prema odredbama članka 3. Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu, proračunsko računovodstvo temelji se na općeprihvaćenim računovodstvenim načelima točnosti, istinitosti, pouzdanosti i pojedinačnom iskazivanju poslovnih događaja.

Poslovne promjene u vezi s naplatom prodaje stanova na kojima je postojalo stanarsko pravo i nadstojničkih stanova, potrebno je pratiti i evidentirati u okviru analitičkih računa glavne knjige proračuna kako bi podaci evidentirani u glavnoj knjizi proračuna i iskazani u financijskim izvještajima Grada bili istovjetni.

Državni ured za reviziju nalaže poslovne promjene s osnove prodanih stanova na kojima je postojalo stanarsko pravo i nadstojničkih stanova evidentirati na analitičkim računima glavne knjige proračuna u skladu s odredbama Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu.

Poslovne promjene u vezi prihoda od godišnje naknade za jamstvo i od prodaje nefinancijske imovine u vlasništvu Grada, nisu evidentirane prema propisima o proračunskom računovodstvu. Navedeni prihodi evidentiraju se u trenutku naplate, ali se obračunani prihodi ne evidentiraju u okviru potraživanja i vlastitih izvora.

Prihodi od godišnje naknade za jamstvo dano trgovačkom društvu u vlasništvu Grada ostvareni su u iznosu 15.410.000,00 kn, s osnove zaduživanja trgovačkih društava u iznosu 2.300.000.000,00 kn radi refinanciranja obveznica izdanih 2007. Jamstvo je dano u lipnju 2016. na sedam godina (do 2023.). Prema ugovoru o jamstvu, trgovačko društvo je dužno Gradu plaćati godišnju naknadu za jamstvo sve dok postoje nepodmireni iznosi jamstava. Godišnja naknada dopijeva na naplatu na dan izdavanja obveznica. U glavnoj knjizi proračuna evidentirane su naknade od financijske imovine (u okviru skupine 65), a nisu evidentirana potraživanja s osnove naknade za jamstvo dano trgovačkom društvu, te nije vidljivo ima li Grad, s navedene osnove, nenaplaćenih potraživanja koncem godine.

U 2018. i prethodnih godina Grad je prodavao poslovne objekte (poslovne prostore i garaže) te stanove u svom vlasništvu. Tijekom 2018. prodano je 25 stanova, jedan poslovni prostor te dvije garaže, od čega su ostvareni prihodi u iznosu 12.617.493,00 kn. Tijekom 2017. prodano je 13 stanova, osam poslovnih prostora te jedna garaža i ostvareni su prihodi u iznosu 7.299.346,00 kn.

Poslovni događaji u vezi s prodajom stanova, poslovnih prostora i garaža u vlasništvu Grada evidentirani su u glavnoj knjizi u trenutku naplate na analitičkim računima prihodi od prodaje proizvedene dugotrajne imovine (skupina 72), a nisu evidentirani na analitičkim računima potraživanja od prodaje nefinancijske imovine (skupina 17) i obračunani prihodi od prodaje nefinancijske imovine (skupina 97) te iz glavne knjige nije vidljivo ima li Grad, s navedene osnove, nenaplaćenih potraživanja koncem godine.

Analitičke i druge pomoćne evidencije o prodaji navedene imovine vode se u nadležnom gradskom uredu (Gradskom uredu za imovinsko - pravne poslove i imovinu Grada). Revizijom je utvrđeno da su koncem 2018. potraživanja od prodaje garaža u cijelosti naplaćena, a potraživanja od prodaje stanova iznose 360.106,00 kn (odnose se na dva stana za koje su ugovori o prodaji zaključeni u prosincu 2018.) i naplaćena su u siječnju 2019. Potraživanja od prodaje poslovnih prostora koncem 2018. iznose 2.017.388,00 kn i dopijevaju na naplatu u narednim razdobljima. Iz navedenog proizlazi da u glavnoj knjizi nisu evidentirana te u financijskim izvještajima za 2018. iskazana potraživanja od prodaje nefinancijske imovine u iznosu 2.377.494,00 kn. Prema odredbama članaka 17. i 20. Pravilnika o proračunskom računovodstvu i računskom planu, prihodi se priznaju u izvještajnom razdoblju u kojem su postali raspoloživi i pod uvjetom da se mogu izmjeriti, a imovina prema načelu nastanka događaja iz čega proizlazi da se potraživanja za obračunane prihode evidentiraju u razdoblju na koje se odnose.

Državni ured za reviziju nalaže utvrditi potraživanja od trgovačkog društva u vezi s naknadom za jamstvo. Nadalje nalaže potraživanja od naknada za jamstvo i od prodaje nefinancijske imovine u vlasništvu Grada (poslovnih prostora, garaža i stanova) evidentirati u glavnoj knjizi u skladu s odredbama Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu.

Pojedini prihodi i rashodi nisu evidentirani na računima propisanim računskim planom proračuna što je utjecalo na strukturu iskazanih prihoda i rashoda u financijskim izvještajima.

U okviru ostalih prihoda (skupina 68) evidentirani su prihodi u iznosu 19.016.044,00 kn koji se odnose na pripadajući dio sredstava (u visini 35,0 %) od prodaje stanova izgrađenih po programu društveno poticane stanogradnje koji Agencija za pravni promet i posredovanje nekretninama doznaju u proračun Grada, a koje je trebalo evidentirati u okviru skupine 72 - prihodi od prodaje proizvedene dugotrajne imovine. Također, tijekom 2018. Grad je proračunskom korisniku državnog proračuna doznačio sredstva u ukupnom iznosu 2.980.000,00 kn. Prijenos sredstava, umjesto na računu tekuće pomoći proračunskom korisnicima drugih proračuna, evidentiran je na računu ostalih tekućih donacija u iznosu 2.286.000,00 kn, te na različitim računima rashoda za usluge u iznosu 694.000,00 kn (ostale usluge za komunikaciju i prijevoz, ostale usluge promidžbe i informiranja, ostale intelektualne usluge, te ostale nespomenute usluge).

Prema odredbama članaka 4. i 21. Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu, proračun i proračunski korisnici vode knjigovodstvo po načelu dvojnog knjigovodstva, a prema rasporedu računa iz Računskog plana koji je sastavni dio navedenog Pravilnika. Računskim planom utvrđene su brojčane oznake i nazivi pojedinih računa po kojima su proračun i proračunski korisnici obvezni knjigovodstveno iskazivati imovinu, obveze i izvore vlasništva te prihode/primitke i rashode/izdatke.

U okviru rashoda za pomoći dane u inozemstvo i unutar općeg proračuna (računi odjeljka 367) iskazani su rashodi u iznosu 116.224.520,00 kn. Odnose se na nabavu različite opreme te radova na školskim objektima i objektima dječjih vrtića (sanacije, investicijsko održavanje, rekonstrukcije) u iznosu 68.403.989,00 kn, nabavu udžbenika koji su besplatni za učenike u iznosu 33.936.311,00 kn, opreme za učenike (papuče i tenisice) u iznosu 9.114.527,00 kn, zakupninu za prostor korištenja dječjeg vrtića u iznosu 3.147.301,00 kn, te uređenje školskih dvorišta u iznosu 1.622.392,00 kn. Nabavu navedene robe i usluga, ugovarao je Grad te su računi na temelju kojih su ostvareni rashodi ispostavljeni na Grad. Rashodi su u okviru navedenog računa iskazani prema načelu nastanka događaja. Koncem godine obveze po navedenim računima iznose 11.442.064,00 kn.

Prema odredbama članka 52. Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu, na računima odjeljka 367 iskazuju se rashodi za redovnu djelatnost proračunskih korisnika koji se financiraju iz proračuna i to prema novčanom načelu odnosno kad se podmire obveze proračunskih korisnika na temelju njihovih zahtjeva. Točno iskazivanje prijenosa sredstava proračunskom korisniku bitno je zbog izrade konsolidiranog financijskog izvještaja Grada i proračunskih korisnika, u kojem se sučeljavaju pomoći iskazani u financijskom izvještaju Grada dane proračunskim korisnicima i prihodi iz Gradskog proračuna iskazani u financijskim izvještajima proračunskih korisnika.

Rashodi koji se odnose na poslovanje proračuna iskazuju se na odgovarajućim računima računskog plana prema ekonomskoj klasifikaciji i to prema načelu nastanka događaja. S obzirom na to da su računi ispostavljeni na Grad, a ne na proračunske korisnike, proizlazi da su rashodi u iznosu 116.224.520,00 kn, umjesto na računima odjeljka 367, trebali biti evidentirani na odgovarajućim računima prema rasporedu računskog plana za proračun.

Slijedom navedenog, iskazivanje rashoda Grada na računima na kojima se iskazuju rashodi proračunskih korisnika može utjecati na istinitost podataka iskazanih u konsolidiranim financijskim izvještajima Grada i proračunskih korisnika.

Državni ured za reviziju nalaže prihode te rashode Grada i proračunskih korisnika koji se financiraju iz proračuna evidentirati u skladu s odredbama Pravilnika o računovodstvu i Računskom planu proračuna.

Pojedini rashodi nisu evidentirani uz primjenu modificiranog računovodstvenog načela nastanka događaja odnosno na temelju nastanka poslovnog događaja (obveza) u izvještajnom razdoblju na koje se odnose neovisno o plaćanju.

U poslovnim knjigama za 2018. evidentirani su rashodi i obveze za nabavu različitih radova, roba i usluga koji se odnose na 2017. u iznosu 54.894.058,00 kn, a nisu evidentirani rashodi i obveze u iznosu 31.256.910,00 kn koji se odnose na 2018.

Prema odredbama članka 20. Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu, rashodi se iskazuju uz primjenu modificiranog računovodstvenog načela nastanka događaja odnosno na temelju nastanka poslovnog događaja (obveza) u izvještajnom razdoblju na koje se odnose neovisno o plaćanju.

Rashodi za subvencije nakladnicima radijskih i televizijskih programa u iznosu 8.041.000,00 kn evidentirani su u visini isplaćenih subvencija u 2018. (od čega je 5.610.000,00 kn odobreno u 2018., a 2.431.000,00 kn u 2017.) umjesto u visini odobrenih subvencija u 2018. u iznosu 7.480.000,00 kn. Stoga su rashodi i obveze za subvencije više iskazani za 561.000,00 kn.

Prema odredbama članka 51. Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu, trošak subvencije evidentira se u trenutku pravomoćnosti izdanog akta nadležnog tijela (odluka, rješenje i slično) temeljem kojeg se dodjeljuje subvencija, pod uvjetom da je iznos subvencije mjerljiv te da se odnosi na izvještajno razdoblje.

Navedene nepravilnosti u računovodstvenom poslovanju utjecale su na točnost i realnost financijskih izvještaja, čija je osnovna svrha dati informacije o financijskom položaju i uspješnosti ispunjenja postavljenih ciljeva.

Državni ured za reviziju nalaže rashode evidentirati uz primjenu modificiranog računovodstvenog načela nastanka događaja u skladu s odredbama Pravilnika o računovodstvu i Računskom planu.

Također nalaže, u skladu s odredbama spomenutog Pravilnika, rashode za subvencije evidentirati u trenutku pravomoćnosti izdanog akta nadležnog tijela (odluka, rješenje i slično) temeljem kojeg se dodjeljuje subvencija, pod uvjetom da je iznos subvencije mjerljiv te da se odnosi na izvještajno razdoblje.

- Bilješke uz financijske izvještaje

U Bilješkama uz Bilancu dan je popis ugovornih odnosa koji uz ispunjavanje određenih uvjeta mogu postati obveza ili imovina, a koji se odnose na višegodišnje ugovore s osnova zakupnina ili najamnina u iznosu 3.344.184.674,00 kn, dane suglasnosti 1.037.062.188,00 kn, dana jamstva 2.369.359.864,00 kn, primljene zadužnice i garancije 456.570.848,00 kn, dane zadužnice 157.971.320,00 kn, hipoteke upisane u korist Grada 7.860.498,00 kn, tuđu imovinu primljenu na korištenje 1.798.929,00 kn, te potraživanja evidentirana u izvanbilančnim zapisima 1.158.808.270,00 kn (komunalna naknada, zakupnina, najamnina i spomenička renta).

Popis višegodišnjih ugovora s osnova zakupnina ili najamnina nije sveobuhvatan jer ne sadrži obveze s osnove ugovora o pružanju usluga Gradu u svrhu stambenog zbrinjavanja građana Grada u iznosu 265.054.710,00 kn. U lipnju 2018. Grad je s trgovačkim društvom u svom vlasništvu zaključio ugovor o pružanju usluga Gradu u svrhu stambenog zbrinjavanja građana. Navedenim ugovorom Gradu je dano u najam 314 stanova na deset godina. Mjesečna naknada iznosi 1.767.031,00 kn odnosno s porezom na dodanu vrijednost 2.208.789,00 kn, što za desetogodišnje razdoblje čini obvezu u iznosu 265.054.710,00 kn. Prema odredbama članka 14. Pravilnika o financijskom izvještavanju u proračunskom računovodstvu, obvezne bilješke uz Bilancu su popis ugovornih odnosa i slično koji uz ispunjenje određenih uvjeta mogu postati obveza ili imovina.

Državni ured za reviziju nalaže u popisu ugovornih odnosa iskazati cjelokupne obveze koje zahtijevaju plaćanje u sljedećim godinama kako bi bilješke uz financijske izvještaje bile sastavljene u skladu s odredbama Pravilnika o financijskom izvještavanju u proračunskom računovodstvu.

2.2. *Grad prihvaća naloge Državnog ureda za reviziju i navodi da će poslovne promjene s osnove prodaje stanova na kojima je postojalo stanarsko pravo i prodaje nadstojničkih stanova evidentirati na računima glavne knjige proračuna, čime će podaci iskazani u financijskim izvještajima odgovarati podacima iskazanim u glavnoj knjizi.*

Grad također navodi da će naknade za jamstvo u glavnoj knjizi evidentirati i u okviru potraživanja i vlastitih izvora. Nadalje navodi da će prihode od prodaje stanova i poslovnih prostora, koji se evidentiraju na analitičkim računima prihoda od prodaje proizvedene dugotrajne imovine, evidentirati i na računima potraživanja od prodaje nefinancijske imovine i obračunatih prihoda od prodaje nefinancijske imovine. U vezi s evidentiranjem rashoda prema načelu nastanka događaja, Grad obrazlaže da su gradska upravna tijela, sukladno Proceduri zaprimanja računa, provjere računa i pravovremenog plaćanja, Uputi za postupanje kod stjecanja i otuđenja dugotrajne nepokretne nefinancijske imovine radi evidentiranja promjena na imovini u glavnoj knjizi Grada, Uputi za prijenos imovine u uporabu na račun imovine, Naputku za postupanje pri dostavi dokumenata u računovodstvo i drugim uputama Gradskog ureda za financije, dužna ažurno dostavljati vjerodostojnu knjigovodstvenu dokumentaciju u računovodstvo. Gradskim upravnim tijelima se svake godine dostavlja naputak za postupanje pri dostavi dokumenata u računovodstvo. Iako se dokumentacija potrebna za evidentiranje poslovnih događaja većim dijelom ažurno dostavlja Gradskom uredu za financije, događa se da se dokumentacija za terećenje rashoda dostavlja i nakon propisanih rokova za sastavljanje financijskih izvještaja zbog čega rashodi nisu mogli biti uključeni u obračunsko razdoblje na koje se odnosi. Sve rashode koji se odnose na poslovanje proračuna, odnosno svi računi koji se ispostavljaju na Grad, evidentirati će na odgovarajućim računima računskog plana prema ekonomskoj klasifikaciji i prema načelu nastanka događaja. U vezi s evidentiranjem rashoda proračunskih korisnika koji se financiraju iz proračuna, a čiju je nabavu ugovarao Grad razmotrit će se učinkovitost postojećeg načina ugovaranja i njegovog utjecaja na vođenje poslovnih knjiga u skladu s odredbama Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu proračuna. Grad nadalje navodi da će rashode za subvencije evidentirati u trenutku pravomoćnosti ispostavljenog akta nadležnog tijela, pod uvjetom da je dokument dostavljen knjigovodstvu, da su iznosi mjerljivi i da se odnose na izvještajnu poslovnu godinu. Grad u vezi s evidentiranjem i iskazivanjem stvarnog otpisa navodi da se razlika do visine stvarnog otpisa uglavnom odnosi na otpise koji su zaprimljeni nakon utvrđenog roka za dostavu izvješća trgovačkog društva na koje su preneseni poslovi naplate pojedinih prihoda, a koje zbog rokova za sastavljanje i predaju financijskih izvještaja nije sadržavalo cjelovite podatke. Otpisi provedeni nakon utvrđenog roka za dostavu izvješća evidentirani su u poslovnim knjigama za 2019. U vezi sa sastavljanjem Bilješki uz financijske izvještaje odnosno iskazivanjem cjelokupnih obveza koje zahtijevaju plaćanje u sljedećim godinama, Grad navodi da je popisom višegodišnjih ugovora s osnove zakupnine i najamnine za 2019. obuhvaćen i ugovor o pružanju usluga Gradu u svrhu stambenog zbrinjavanja građana.

3. Prihodi i primici

- 3.1. Ukupni prihodi i primici za 2018. ostvareni su u iznosu 7.846.130.721,00 kn. Vrijednosno značajniji su prihodi od poreza u iznosu 5.394.841.732,00 kn ili 68,8 % te prihodi od upravnih i administrativnih pristojbi, pristojbi po posebnim propisima i naknada u iznosu 1.086.099.887,00 kn ili 13,8 % ukupno ostvarenih prihoda i primitaka.

- Davanje poslovnih prostora u zakup i na korištenje

Prihodi od zakupa poslovnih objekata (poslovnih prostora i garaža) ostvareni su u iznosu 52.168.779,00 kn.

Tijekom 2018. Grad je davao poslovne prostore u zakup te na korištenje uz naknadu. Neki poslovni prostori u vlasništvu Grada dani su na korištenje uz naknadu, političkim strankama i umjetnicima (likovnim, kazališnim i drugim umjetnicima) bez provođenja javnih natječaja, a na temelju zahtjeva korisnika nadležnom gradskom uredu.

Davanje poslovnih prostora na korištenje političkim strankama i umjetnicama utvrđeno je Zaključkom o dodjeli gradskih prostora na korištenje, odnosno unutarnjim aktom kojeg je u 2015. donio gradonačelnik.

Prema odredbama točke VI. navedenog Zaključka, prostor se može dodijeliti na korištenje političkim strankama ako su zastupljene u Hrvatskom saboru, Gradskoj skupštini Grada ili vijećima gradskih četvrti te nositeljima nezavisnih lista za sve saborske zastupnike, gradske zastupnike i članove vijeća gradskih četvrti izabраниh s tih nezavisnih lista, na mandatno razdoblje Hrvatskog sabora, Gradske skupštine Grada i vijeća gradskih četvrti. Zahtjev za dodjelu prostora na korištenje podnosi se Gradskom uredu za imovinsko-pravne poslove i imovinu Grada.

Prema odredbama točke VII. spomenutog Zaključka, prostor se može dodijeliti na korištenje likovnim i drugim umjetnicima za potrebe ateljea, odnosno umjetničkog stvaralaštva, na temelju obrazloženog prijedloga Gradskog ureda za obrazovanje, kulturu i sport. Zahtjev za dodjelu prostora na korištenje podnosi se navedenom Gradskom uredu. Prostor se dodjeljuje na korištenje na rok od pet godina, a prava i obveze se uređuju ugovorom. Postupak dodjele prostora na korištenje pokreće se podnošenjem zahtjeva za dodjelu prostora na korištenje nadležnom gradskom uredu. Prema odredbama točke IX. Zaključka, istekom roka korištenja, korisniku se prostor može ponovno dati na korištenje, pod uvjetom da je podnio izvješće o radu, ako je prostor koristio sukladno ugovoru i uredno izvršavao ugovorne obveze te dalje ima potrebu za tim prostorom. Zahtjev za ponovnu dodjelu prostora na korištenje podnosi se Gradskom uredu za imovinsko-pravne poslove i imovinu Grada, najkasnije 30 dana prije isteka ugovora o korištenju prostora, uz prethodno pribavljeno mišljenje nadležnog gradskog ureda. Navedenim Zaključkom nije propisana obveza provođenja javnog natječaja odnosno objava javnog poziva za dodjelu poslovnih prostora subjektima.

Odredbama članka 391. Zakona o vlasništvu i drugim stvarnim pravima propisano je da nekretninu u vlasništvu jedinica lokalne samouprave i jedinica područne (regionalne) samouprave tijela nadležna za njihovo raspolaganje mogu otuđiti ili njome na drugi način raspolagati samo na osnovi javnog natječaja i uz naknadu utvrđenu po tržišnoj cijeni, ako zakonom nije drukčije određeno.

Odredbama članka 6. Zakona o zakupu i kupoprodaji poslovnog prostora propisano je, između ostalog, da se poslovni prostor u vlasništvu Republike Hrvatske, jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave te pravnih osoba u njihovu vlasništvu ili pretežitom vlasništvu daje u zakup javnim natječajem.

Iznimno od odredbe stavka 1. navedenog članka, ugovor o zakupu poslovnoga prostora sklapa se bez javnog natječaja kada ga sklapaju međusobno Republika Hrvatska i jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave te pravne osobe u vlasništvu ili pretežitom vlasništvu Republike Hrvatske, odnosno pravne osobe u vlasništvu ili pretežitom vlasništvu jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave, ako je to u interesu i cilju općega, gospodarskog i socijalnog napretka njezinih građana, a zakupnina se određuje sukladno kriterijima za određivanje visine zakupnine jedinice lokalne samouprave gdje se nekretnina nalazi.

Državni ured za reviziju nalaže poslovne prostore u vlasništvu Grada davati u zakup na temelju javnog natječaja u skladu s odredbama Zakona o zakupu i kupoprodaji poslovnih prostora i Zakona o vlasništvu i drugim stvarnim pravima. Također, nalaže se uskladiti odredbe unutarnjeg akta s propisima u dijelu koji se odnosi na provođenje javnog natječaja odnosno objavu javnog poziva za dodjelu poslovnih prostora.

Tijekom 2018. i prethodnih godina Grad je u zakup davao i neuređene poslovne prostore, odnosno prostore u roh bau izvedbi ili prostore koje su zakupci trebali urediti radi privođenja namjeni.

Revizijom je utvrđeno da su vrijednosti ulaganja u uređenje poslovnih prostora u pojedinačnim iznosima od 30.000,00 kn do 661.357,00 kn. U javnim natječajima za davanje u zakup poslovnih prostora, navedeno je da se poslovni prostori daju u zakup u viđenom stanju.

Za poslovne prostore koji se daju u zakup u roh bau izvedbi, navedeno je da je zakupnik dužan o svom trošku ishoditi uporabnu dozvolu, kao i provesti instalacije i ishoditi priključke koji su neophodni za stavljanje prostora u funkciju za određenu namjenu, te da ishodačenjem dozvole i ulaganjem sredstava na uređenju poslovnog prostora i njegovo privođenje namjeni, zakupnik na tom prostoru ne stječe bilo kakvo stvarno pravo na teret vlasnika. Također je navedeno da za vrijeme uređenja poslovnog prostora, u trajanju do tri mjeseca, zakupnik nije dužan plaćati zakupninu i da ne ostvaruje pravo na povrat sredstava uloženi u uređenje zakupljenog prostora.

Ugovori o zakupu poslovnog prostora u roh bau izvedbi, sadrže odredbu da je zakupnik dužan u roku tri mjeseca nakon stupanja u posjed zakupljenog poslovnog prostora pribaviti dozvole i suglasnosti nadležnih tijela, a radove na uređenju poslovnog prostora radi privođenja ugovornoj namjeni izvršiti u roku tri mjeseca od ishodačenja spomenute dokumentacije, te po završetku radova izvijestiti zakupodavca i dostaviti dokaze o visini ulaganja. Ulaganjem sredstava u uređenje prostora radi njegovog privođenja namjeni za koju je zakupljen, zakupnik ne stječe vlasnička prava na poslovnom prostoru.

Također je navedeno da se zakupnik odriče prava potraživanja naknade od zakupodavca za uložena sredstva u poslovni prostor, a u slučaju kad zakupnik prestane koristiti poslovni prostor iz bilo kojeg razloga, dužan ga je predati zakupodavcu u stanju u kojem ga je primio uzimajući u obzir popravke koje je učinio uz pisano odobrenje zakupodavca, te promjene do kojih je došlo redovitom uporabom poslovnog prostora, o čemu će se sastaviti zapisnik. Ulaganja zakupnika u poslovne prostore u vlasništvu Grada nisu evidentirana u poslovnim knjigama Grada.

S obzirom na to da se ulaganjima zakupnika u poslovne prostore povećava vrijednost i kvaliteta poslovnih prostora za buduće zakupe, Državni ured za reviziju predlaže ulaganja u visini priznatih iznosa evidentirati u poslovnim knjigama.

- Prihodi od spomeničke rente

Prihodi od spomeničke rente ostvareni su u iznosu 20.055.394,00 kn i odnose se na 60,0 % ukupnog prihoda ostvarenog od spomeničke rente koju prema korisnoj površini izraženoj u m² plaćaju fizičke i pravne osobe koje obavljaju gospodarsku djelatnost u nepokretnom kulturnom dobru ili na području kulturno povijesne cjeline u iznosu 10.295.587,00 kn, te fizičke i pravne osobe koje obavljaju djelatnost za koje je takva obveza propisano odredbama Zakona o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara u iznosu 9.759.807,00 kn.

Odluku o visini spomeničke rente koju plaćaju obveznici koji obavljaju gospodarsku djelatnost u kulturnom dobru ili na području kulturno povijesne cjeline, donijela je gradska skupština prethodnih godina.

Godišnjim programom spomeničke rente za 2018., kojeg je koncem veljače 2018. donio gradonačelnik, planirana su ulaganja u pripremu i obnovu objekata zaštićenih spomenika kulture u iznosu 34.950.000,00 kn. Od toga je 11.900.000,00 kn planirano na ulaganja u zaštićena kulturna dobra - objekte u vlasništvu Grada, a 23.050.000,00 kn na ulaganja za sufinanciranje zaštitnih radova na kulturnim dobrima koja nisu u vlasništvu Grada ili su u suvlasništvu Grada, ponajprije unutar zone prioriteta.

Za ulaganja planirana u iznosu 23.050.000,00 kn Grad je početkom travnja 2018. objavio javni poziv vlasnicima kulturnog dobra za korištenje sredstava spomeničke rente i sufinanciranje provođenja zaštitnih radova i mjera u 2018., odnosno za obnovu vanjskih dijelova građevina (pročelja i krovšta). Od 26 pristiglih prijava, Stručno povjerenstvo je 18 prijava za obnovu građevina ocijenilo pravovaljanim i od istih je izradilo Prijedlog Liste prioriteta korištenja sredstava spomeničke rente za 2018. Kriteriji rangiranja za Listu prioriteta bili su kulturno-povijesna i arhitektonsko estetska vrijednost zgrade, vidljivost u ambijentu i važnost u općoj slici mjesta te tehničko stanje građevine, odnosno hitnost intervencija. Navedeni kriteriji su opisni i nisu vrednovani na način da budu mjerljivi. Prema izračunu troškova sufinanciranja, izrađenog na temelju dostavljenih troškovnika s iskazom cijena, Stručno povjerenstvo je utvrdilo da su za bespovratno financiranje 18 građevina s Prijedloga Liste prioriteta ukupno potrebna sredstava spomeničke rente u iznosu 19.082.499,00 kn (bez poreza na dodanu vrijednost). Zaključkom donesenim koncem siječnja 2019. gradonačelnik je usvojio navedenu Listu prioriteta korištenja sredstava spomeničke rente za 2018.

Nakon utvrđivanja Liste prioriteta Grad ima obvezu provesti postupke javne nabave za radove na obnovi svake zgrade, odabrati izvoditelje radova te zaključiti ugovore o korištenju sredstava spomeničke rente s vlasnicima građevina. Do obavljanja revizije (svibanj 2019.) ni za jednu zgradu s Liste prioriteta korištenja sredstava spomeničke rente za 2018. nisu bili zaključeni ugovori o korištenju sredstava spomeničke rente s vlasnicima, odnosno suvlasnicima zgrada.

Izvešće o izvršenju Godišnjeg programa spomeničke rente za 2018. nije sastavljeno te nije vidljiva vrsta i iznos realiziranih ulaganja koji se odnosi na 2018., iznos ukupno neutrošenih sredstva koncem godine te drugi podaci. Prema podacima iz poslovnih knjiga, Grad je tijekom 2018. iz prihoda od spomeničke rente financirao radove i usluge u iznosu 15.825.109,00 kn, od čega se najveći dio u iznosu 14.133.610,00 kn odnosio na radove i usluge na obnovi pročelja i krovništva 26 zgrada s Liste prioriteta korištenja sredstava spomeničke rente za 2015. i 2014., a za koje su u 2018. primljeni računi, odnosno privremene i okončane situacije.

Tijekom revizije, također su pribavljeni podaci o obnovi 52 zgrade s Liste prioriteta za 2016. i 2017., te je utvrđeno da su suvlasnici šest zgrada odustali od obnove, za četiri zgrade u tijeku je potpisivanje ugovora sa suvlasnicima zgrada, za jednu zgradu bile su u tijeku uplate suvlasnika (Grad u obnovu kreće nakon što suvlasnici uplate svoj dio prema ugovoru), za dvije zgrade radovi na obnovi su dovršeni, za 16 zgrada radovi su bili u tijeku, dok su za 23 zgrade trajali postupci javne nabave (od plana nabave do odabira izvoditelja i zaključenja ugovora). Iz navedenog je vidljivo da za većinu zgrada s liste prioriteta za 2016. i 2017. radovi na obnovi pročelja i krovništva još nisu započeli, što znači da će biti realizirani tijekom 2019. i u narednim godinama. S obzirom na dužinu trajanja aktivnosti za realizaciju obnova zgrada (od dvije do četiri godine), rashodi planirani proračunom i programom za obnovu pročelja zgrada i krovništva ne ostvaruju se u tekućoj godini već se proračunska sredstva tekuće godine koriste za ulaganja koja su planirana u prethodnim razdobljima.

Državni ured za reviziju predlaže donošenje mjerljivih kriterija za sastavljanje Liste prioriteta korištenja sredstava spomeničke rente. Također se predlaže sastaviti izvješće o realizaciji godišnjeg programa kako bi se usporedila planirana i realizirana sredstva spomeničke rente te utvrdila neutrošena sredstva koja će se koristiti za realizaciju programa spomeničke rente za buduća razdoblja.

- Podmirivanje obveza prema trgovačkim društvima

Tijekom 2018. gradonačelnik je donio zaključke prema kojima Grad ima dospjele obveze prema trgovačkim društvima s osnove naknade za pročišćavanje otpadnih voda u iznosu 208.697.176,00 kn i financiranja linijskog prijevoza putnika u iznosu 99.451.320,00 kn. U svrhu odgode plaćanja obveza, zaključeni su ugovori prema kojima su trgovačka društva navedena potraživanja od Grada ustupila poslovnim bankama kao novim vjerovnicima, a Grad se obvezao da će, umjesto trgovačkim društvima u svom vlasništvu, dospjele obveze u visini ustupljenih potraživanja, podmiriti poslovnim bankama. Grad je uz obveze poslovnoj banci dužan podmiriti naknadu, kamate i druge troškove u vezi ustupljenih potraživanja.

Obveze prema banci u iznosu 125.347.998,00 kn Grad je podmirio u lipnju 2019., a za obveze u iznosu 99.451.320,00 kn s bankom su u ožujku 2019. zaključeni dodaci ugovorima kojima se rok plaćanja produžuje do konca rujna 2019. kada je Grad i podmirio obveze prema banci.

Odredbama članka 48. Zakona o lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi propisano je da gradonačelnik odlučuje o stjecanju i otuđivanju nekretnina i pokretnina Grada i drugom raspolaganju imovinom u skladu sa zakonom, statutom i posebnim propisima za koje pojedinačna vrijednost ne prelazi 0,5 % iznosa prihoda bez primitaka ostvarenih u godini koja prethodi godini u kojoj se odlučuje o stjecanju i otuđivanju pokretnina i nekretnina, odnosno drugom raspolaganju imovinom, a najviše do 1.000.000,00 kn, ako je stjecanje i otuđivanje nekretnina i pokretnina te drugo raspolaganje imovinom planirano u proračunu Grada i provedeno u skladu sa zakonom. Navedeno je propisano i člankom 41. i 60. Statuta Grada. S obzirom na navedeno, zaključke na temelju kojih su zaključeni navedeni ugovori trebala je donijeti Gradska skupština.

Državni ured za reviziju nalaže kod raspolaganja imovinom postupati u skladu s odredbama Zakona o lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi te Statuta Grada.

- 3.2. *Grad u vezi s davanjem poslovnih prostora u zakup navodi da će normativno propisati način provođenja javnih natječaja, odnosno javnog poziva te kriterije za dodjelu poslovnih prostora umjetnicima i političkim strankama. Grad nadalje navodi da prihvaća preporuku da se ulaganja zakupnika u poslovne prostore evidentiraju u poslovnim knjigama. U vezi spomeničke rente Grad prihvaća preporuku Državnog ureda za reviziju za donošenje mjerljivih kriterija za sastavljanje Liste prioriteta korištenja sredstava spomeničke rente. Navodi da do sada nisu doneseni mjerljivi kriteriji iz razloga opsežnosti i potrebe utvrđivanja specifičnih karakteristika svake pojedine građevine unutar zone zaštite. Grad nadalje obrazlaže razloge zbog kojih program spomeničke rente koji je predviđen za određeno vremensko razdoblje (kalendarska godina) ne može biti realiziran u istom razdoblju. Provedba programa spomeničke rente iziskuje mnogobrojne aktivnosti od formiranja Liste prioriteta do realizacije korištenja spomeničke rente. Za sve predviđene objekte koji su na Listi prioriteta korištenja sredstava spomeničke rente potrebno je izvršiti kompletan i detaljan pregled tehničke dokumentacije (naročito troškovnike) te pregled omjera sufinanciranja radova Grada i suvlasnika. Nakon eventualnih korekcija i usklađenja, tehnička dokumentacija se prosljeđuje na odobrenje. Nakon toga se predmeti unose u Plan nabave kako bi se pokrenuo postupak javne nabave za pojedine radove. Na temelju Odluke o odabiru izvođača radova slijedi sklapanje ugovora o korištenju spomeničke rente koji se u pravilu zaključuje s većim brojem suvlasnika, a predstavnik suvlasnika treba pribaviti 51,0 % potpisa svih suvlasnika. Kada je izvršena uplata od strane suvlasnika, pokreće se postupak zaključivanja ugovora s odabranim izvođačem, za stručni nadzor i za koordinatora zaštite na radu u fazi izvođenja radova. Grad obrazlaže također razloge zbog kojih zgrade sa Liste prioriteta korištenja sredstava spomeničke rente za 2018. nisu realizirane: zaključak o utvrđivanju Liste prioriteta korištenja sredstava spomeničke rente za 2018. donesen je na temelju prijedloga Gradskog zavoda za zaštitu spomenika kulture i prirode u veljači 2019., a dokumentacija je dostavljena tek u ožujku 2019.; za neke objekte tražena je dorada tehničke dokumentacije a za neke objekte su suvlasnici odustali od daljnjeg postupka; iznos prispjelih ponuda je za neke objekte bio znatno viši od procjena ili nije pristigla niti jedna ponuda, donesena je Odluka o poništenju postupka zbog čega se natječaj morao ponoviti.*

U vezi podmirivanja obveza Grada prema trgovačkim društvima, Grad obrazlaže da je u prosincu 2000. s trgovačkim društvom zaključio Ugovor o koncesiji kojim su definirana prava i obveze oko izgradnje, financiranja i upravljanja centralnim uređajem za pročišćavanje otpadnih voda Grada, a temeljem Zaključka o davanju koncesije za obavljanje komunalne djelatnosti pročišćavanja otpadnih voda na području Grada kojeg je 14. prosinca 2000. donijela Gradska skupština. U veljači 2003. sklopljen je Sporazum o plaćanju i podmirenju u vezi s uređajem za pročišćavanje otpadnih voda u Gradu, 26. srpnja 2012. I Dodatak Sporazuma te 9. ožujka 2017. II Dodatak navedenog sporazuma. Grad se prema odredbama Ugovora o koncesiji i Sporazuma obvezao osigurati nedostatna sredstva iz svog proračuna, ukoliko sredstva prikupljena na ime naknade za pročišćavanje otpadnih voda nisu dostatna za plaćanje mjesečne cijene usluge koncesionaru. Slijedom navedenog, radi podmirenja potraživanja trgovačkog društva po nenaplaćenim računima, doneseni su od strane gradonačelnika zaključci o podmirenju navedenih obveza na temelju kojih su zaključeni ugovori o cesiji između poslovnih banaka, trgovačkih društava i Grada.

4. Potraživanja

- 4.1. Ukupna potraživanja koncem 2018. evidentirana su u poslovnim knjigama (bilančno i izvanbilančno) u iznosu 2.519.836.879,00 kn, odnosno nakon ispravka vrijednosti potraživanja u iznosu 1.896.241.091,00 kn. U odnosu na prethodnu godinu, potraživanja su manja za 940.725.997,00 kn ili 56,1 % većim dijelom zbog ispravka vrijednosti potraživanja. Naplata proračunskih prihoda u nadležnosti je gradskih upravnih tijela (gradski uredi), a u provođenju naplate također sudjeluju Porezna uprava i društvo u vlasništvu Grada.

Dospjela potraživanja iznose 2.399.890.574,00 kn i odnose se na potraživanja za prihode poslovanja u iznosu 2.239.754.741,00 kn, prodaje nefinancijske imovine u iznosu 126.100.939,00 kn, od zaposlenih i druga potraživanja u iznosu 25.236.144,00 kn te za dane zajmove u iznosu 8.798.750,00 kn.

Dospjela potraživanja u iznosu 1.773.674.673,00 kn ili 73,9 % evidentirana su na računima ispravka vrijednosti. Odnose se na potraživanja za koja je utvrđeno kašnjenje u naplati (većim dijelom preko tri godine) te zbog pokretanja stečajnog i/ili likvidacijskog postupka nad dužnikom.

Ispravak vrijednosti potraživanja za prihode poslovanja u iznosu 1.158.877.635,00 kn (za komunalnu naknadu, zakupnine i najamnine, spomeničku rentu) evidentiran je izvanbilančno. **S obzirom na to da je početkom 2018. propisan način evidentiranja ispravka vrijednosti potraživanja, predlaže se ispravak vrijednosti potraživanja koji je evidentiran izvanbilančno evidentirati u okviru bilančnih računa, u skladu s odredbama članka 2. Pravilnika o izmjenama i dopunama Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu.**

U okviru potraživanja za prihode poslovanja, vrijednosno značajnija potraživanja odnose se na komunalnu naknadu u iznosu 994.479.188,00 kn, zakup i iznajmljivanje imovine u iznosu 412.541.615,00 kn i komunalni doprinos u iznosu 351.916.112,00 kn, što ukupno iznosi 1.758.936.915,00 kn (270.398.447,00 kn nakon ispravka vrijednosti). Na ispravku vrijednosti evidentirana su potraživanja u iznosu 1.488.538.468,00 kn.

Značajan dio navedenih potraživanja je u zastari, dijelom zbog nepravodobnog poduzimanja mjera naplate (opomene, ovrhe, prijave u stečajnu masu, predstečajna nagodba, nagodba za obročnu otplatu) te zbog nepoduzimanja raspoloživih mjera naplate (putem instrumenata osiguranja naplate, iniciranjem ovrha i sudskih postupaka).

U postupcima prisilne naplate komunalne naknade, komunalnog doprinosa, kao i spomeničke rente i naknade za uređenje voda, ovrhovoditelj je Gradski ured za prostorno uređenje, izgradnju Grada, graditeljstvo, komunalne poslove i promet. Navedeni Gradski ured nije donio procedure obračuna i naplate prihoda iz svoje nadležnosti (komunalna naknada, komunalni doprinos, naknade za zadržavanje nezakonito izgrađenih zgrada u prostoru). Zbog navedenog, nisu precizirane mjere naplate navedenih potraživanja, uvjeti i načini njihova provođenja (dokumenti, rokovi, obnova postupka, odgovorne osobe za ispravno i pravovremeno postupanje), instrumenti osiguranja naplate, postupanje kada obveznici imaju nepodmirene obveze po istoj ili drugoj osnovi i druga pitanja.

Revizijom su uočene tehničke poteškoće zbog velikog broja predmeta prisilne naplate, u vezi s tiskanjem ovrha, vlastoručnim ovjeravanjem od ovlaštenih potpisnika, ručnim kuvertiranjem i predajom na dostavu.

Osim toga, informatički sustav za vođenje evidencija potraživanja od komunalnog doprinosa i naknade za zadržavanje nezakonito izgrađenih zgrada u prostoru nije odgovarajući. Postojeći aplikativni programi ne omogućuju integralno povezivanje analitičkih knjigovodstvenih evidencija (zaduženja i uplata, ispravka vrijednosti) po obveznicima te evidencija provedenih mjera naplate po obveznicima i ročnosti. Zbog navedenog Grad nema pravodobno podatke o dužnicima što utječe na provođenje naplate u roku.

Također, uočene su netočnosti u navedenim evidencijama u iskazivanju podataka za iste obveznike (duplo iskazivanje podataka, različito iskazivanje podataka). S obzirom na značajan broj obveznika, Gradu je otežano utvrđivanje stvarnog stanja potraživanja po obveznicima te pravodobno poduzimanje mjera naplate.

Postupci prisilne naplate potraživanja od komunalne naknade za fizičke osobe (korisnike stambenih i garažnih prostora) od 1996. do 2013., započeti su u 2014. Prisilna naplata komunalne naknade ovrhom na imovini dužnika nije provedena, kao ni predstečajna nagodba kao ovršna isprava. Prijedlozi za ovrhu na nekretninama dužnika komunalnog doprinosa upućivani su u pojedinačnim slučajevima. Stečajni postupak otvoren je nad 76 pravnih osoba, kojima su utvrđene obveze komunalnog doprinosa u iznosu 97.532.311,00 kn, a iz sudskog registra brisane su 83 pravne osobe, kojima su utvrđene obveze komunalnog doprinosa u iznosu 58.161.323,00 kn. U vrijeme obavljanja revizije (srpanj 2019.), utvrđen je status ranije provedenih mjera naplate te nemogućnosti naplate za većinu obveznika.

Naplata potraživanja za zakupnine i najamnine u nadležnosti je Gradskog ureda za imovinsko-pravne poslove i imovinu Grada. Uočene su slabosti u pogledu rokova iniciranja ovrha i sudskih postupaka s obzirom na značajan broj predmeta. Grad u ovršnim postupcima zastupaju odvjetnici/odvjetnički uredi i Stručna služba gradonačelnika. Prema odredbi članka 241. Zakona o obveznim odnosima, zastara se prekida podnošenjem tužbe i svakom drugom vjerovnikovom radnjom poduzetom protiv dužnika pred sudom ili drugim nadležnim tijelom radi utvrđivanja, osiguranja ili ostvarenja tražbine.

Odredbama članka 47. Zakona o proračunu, propisano je da su tijela jedinice lokalne samouprave odgovorna za potpunu i pravodobnu naplatu prihoda iz svoje nadležnosti na račun proračuna u skladu s odgovarajućim zakonima i drugim propisima, te stoga Grad svoje aktivnosti i nadalje treba usmjeriti prema korištenju svih resursa koji će omogućiti kreiranje i provođenje učinkovite politike utvrđivanja i naplate proračunskih prihoda (potraživanja) Grada.

Državni ured za reviziju nalaže poduzimati raspoložive mjere za potpunu i pravodobnu naplatu prihoda (potraživanja) za komunalnu naknadu, zakup i iznajmljivanje imovine te komunalni doprinos u skladu s odredbama Zakona o proračunu. Državni ured za reviziju predlaže uspostaviti odgovarajući informatički sustav koji će omogućiti integralno povezivanje analitičkih evidencija (zaduženja i uplata, ispravka vrijednosti) po obveznicima te evidencija provedenih mjera naplate po obveznicima i ročnosti. Također, predlaže se donijeti procedure obračuna i naplate komunalne naknade, komunalnog doprinosa i drugih prihoda iz nadležnosti Gradskog ureda za prostorno uređenje, izgradnju Grada, graditeljstvo, komunalne poslove i promet, radi preciziranja mjera naplate navedenih potraživanja, uvjeta i načina njihovog provođenja, instrumenata osiguranja naplate, postupanja kada obveznici imaju nepodmirene obveze po istoj ili drugoj osnovi i drugih pitanja u vezi naplate potraživanja.

- 4.2. Grad u očitovanju obrazlaže da će poduzeti aktivnosti radi pojačanog praćenja učinkovitosti u naplati potraživanja, koji poslovi su, temeljem ugovora, povjereni trgovačkom društvu u vlasništvu Grada. Obrazlaže da dugovanja s osnove komunalnog doprinosa iznose 351.916.112,00 kn, od čega se 112.201.430,00 kn odnosi na dužnike u stečaju, dok je dugovanje od 28 milijuna kuna potrebno otpisati jer se odnosi na dužnike koji su brisani iz sudskog registra.

Većina dugovanja je starija od 15 i više godina te ih je potrebno otpisati budući je većina takvih potraživanja danas nenaplativa. Nadalje, obrazlaže da su nakon stupanja na snagu novog Zakona o komunalnom gospodarstvu, započete aktivnosti na usklađivanju postupanja s novim Zakonom, u okviru kojih je u svibnju 2019. započeta izrada novog informatičkog programa koji se odnosi na obračun, izdavanje rješenja, te naplatu komunalnog doprinosa. Program će automatizirati donošenje rješenja o komunalnom doprinosu te rješenja o ovrsi. Navodi da implementacijom novog programa provođenje procedura neće ovisiti o ljudskom faktoru već će biti definirano postavkama informatičke aplikacije te će se informatizacijom znatno pospješiti brzina postupanja. Predviđeni početak rada u aplikaciji je svibanj 2020.

5. Rashodi

- 5.1. Rashodi i izdaci su za 2018. ostvareni u iznosu 7.897.065.148,00 kn. Vrijednosno značajniji rashodi su pomoći u iznosu 2.169.955.544,00 kn ili 27,5 %, materijalni rashodi u iznosu 1.803.568.331,00 kn ili 22,8 %, rashodi za nabavu nefinancijske imovine u iznosu 836.731.984,00 kn ili 10,6 %, ostali rashodi u iznosu 755.502.594,00 kn ili 9,6 %, te subvencije u iznosu 734.284.319,00 kn ili 9,3 % ukupno ostvarenih rashoda i izdataka.

Grad je u ožujku 2015. donio Proceduru zaprimanja računa, provjere računa i pravovremenog plaćanja. Svrha i cilj njenog donošenja je poboljšanje učinkovitosti i djelotvornosti sustava financijskog upravljanja i kontrola u dijelu izvršavanja proračuna Grada te pravovremenog podmirivanja obveza Grada. Navedena procedura sadržava, između ostalog, dijagram tijeka aktivnosti, opis aktivnosti te odgovornost za njenu provedbu. Početna aktivnost odnosi se na zaprimanje i evidentiranje računa u urudžbenom zapisniku i prosljeđivanje organizacijskoj jedinici (nadležnom gradskom uredu) ili ovlaštenoj osobi za obradu dokumentacije putem knjige primljene pošte.

Slijedi provjera suštinske ispravnosti računa što obuhvaća provjeru je li roba isporučena/usluga obavljena/radovi izvedeni na način utvrđen ugovorom ili narudžbenicom odnosno u skladu s vremenskim rokovima, zahtjevima količine i kvalitete, prema opisu odnosno troškovniku, nacrtima, analizama, modelima i uzorcima iz ugovora, na lokacijama koje su navedene u ugovoru te, gdje je primjenjivo, provjeru je li roba instalirana i u upotrebi. Isto se potvrđuje potpisom i datumom na računu te prilaganjem određene dokumentacije. U slučaju da kontrola nije zadovoljena, račun/privremena ili konačna obračunska situacija se uz pisano obrazloženje vraća subjektu koji ga je ispostavio.

Kod evidentiranja rashoda za naknade za tehničke preglede u iznosu 6.804.264,00 kn, Grad se nije pridržavao navedene procedure u dijelu provjere suštinske ispravnosti računa što je za posljedicu imalo evidentiranje poslovnog događaja na temelju nepotpune dokumentacije odnosno bez vjerodostojne dokumentacije. Navedeno nije u skladu s odredbama članka 10. Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu, prema kojima se evidentiranje u poslovnim knjigama temelji na knjigovodstvenim ispravama iz kojih se, između ostalog, može utvrditi njezin materijalni sadržaj, što znači narav, vrijednost i vrijeme nastanka poslovne promjene povodom koje je sastavljena, odnosno koja potpuno odražava nastali poslovni događaj.

Nadalje, navedenim člankom je propisano da zakonski predstavnik ili osoba koju on ovlasti jamči da je isprava istinita i da realno prikazuje poslovnu promjenu odnosno transakciju.

U okviru rashoda za intelektualne usluge, evidentirani su rashodi za naknade troškova za rad neovisnih stručnjaka koji obavljaju tehničke preglede građevina (pregled konstrukcija, električnih instalacija te strojarskih instalacija). Grad je u siječnju 2017. imenovao povjerenstvo kojeg čine neovisni stručnjaci koji mogu obavljati tehničke preglede građevina, te ostvaruju pravo na naknadu troškova za rad u iznosu 105,40 kn bruto odnosno 68,00 kn neto po satu rada.

Revizijom je utvrđeno da je iz proračuna Grada tijekom 2018. jednom članu povjerenstva (neovisni stručnjak za električne instalacije) isplaćena ukupna naknada u bruto iznosu 6.804.264,00 kn odnosno u neto iznosu 4.596.942,00 kn (mjesečno od 385.082,00 kn do 450.907,00 kn). Naknada je isplaćivana na temelju ispostavljenih mjesečnih računa neovisnog stručnjaka za električne instalacije, prema kojima je broj sati za koje je naknada obračunana od 4 079 do 4 779 sati mjesečno. Računi su ispostavljeni posljednjeg dana svakog mjeseca. U računima nije navedeno za koje razdoblje se odnose obračunati sati.

Uz sve račune priložene su specifikacije (navedene su klasifikacijske oznake) istih upravnih predmeta, njih 140 iz 2016. i 2017. ali s različitim brojem sati rada za koje je naknada obračunana. Iz navedenog proizlazi da računi i prilozi uz račune nisu vjerodostojni dokumenti odnosno ne sadržavaju podatke koji bi odražavali nastali poslovni događaj za koji bi trebala biti isplaćena naknada.

Prema pisanom obrazloženju Grada, u vrijeme obavljanja revizije u 2019. tijekom pripreme dokumentacije koja se odnosila na isplatu navedenih naknada, Grad je uočio nepravilnosti u vezi nerealnog broja radnih sati na ispostavljenim računima od 2014. do lipnja 2019. te fakturiranja istih predmeta (građevina) više puta te je u srpnju 2019., o uočenim nepravilnostima obavijestio nadležno državno odvjetništvo.

Državni ured za reviziju nalaže rashode evidentirati na temelju vjerodostojne, istinite, uredne i prethodno kontrolirane (računski i suštinski) dokumentacije kako je propisano odredbama Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu. Državni ured za reviziju nalaže utvrditi iznose naknada za tehničke preglede koji su trebali biti isplaćeni, te ovisno o utvrđenim činjenicama poduzeti aktivnosti za povrat sredstava u proračun Grada.

- Rashodi za dodatke za uspješnost na radu

U okviru rashoda za zaposlene ostvareni su rashodi za dodatke za uspješnost na radu službenika i namještenika u iznosu 1.964.248,00 kn. Dodaci za uspješnost na radu obračunani su i isplaćivani prema odredbama Pravilnika o kriterijima za utvrđivanje natprosječnih rezultata na radu i načinu isplate dodatka za uspješnost na radu iz rujna 2010. te izmjena Pravilnika iz ožujka 2016., kojim su utvrđeni kriteriji za utvrđivanje natprosječnih rezultata na radu službenika i namještenika u upravnim tijelima Grada te način obračuna dodatka za uspješnost na radu.

Prema rješenjima koja su donijela upravna tijela Grada, pravo na dodatak za uspješnost na radu ostvarili su službenici i namještenici ocijenjeni ocjenom odličan te koji su ispunili jedan do sedam kriterija za utvrđivanje natprosječnih rezultata na radu utvrđenih navedenim Pravilnikom: kvaliteta obavljenih poslova viša od prosjeka, opseg obavljenih poslova veći od prosjeka, odnos prema radu, uspješno i pravodobno rješavanje iznimno složenog predmeta koji je od velikog značenja za Grad, uspješno i pravodobno obavljanje privremeno povećanog opsega poslova u neprekinutom razdoblju od najmanje mjesec dana, uspješno i pravodobno obavljanje poslova odsutnog službenika ili namještenika, uz redovito obavljanje poslova svoga radnog mjesta, u neprekinutom razdoblju od najmanje mjesec dana te djelovanje u službi ili u vezi sa službom koje je pridonijelo ugledu ili afirmaciji Grada.

Kriteriji za utvrđivanje natprosječnih rezultata na radu utvrđeni Pravilnikom dani su opisno i nisu vrednovani na način da budu mjerljivi (primjerice raspon bodova za svaki kriterij, najmanji broj bodova koji je uvjet za ostvarivanje prava na dodatak za uspješnost na radu i slično).

Državni ured za reviziju predlaže donošenje mjerljivih kriterija za utvrđivanje natprosječnih rezultata na radu.

- Rashodi za održavanje objekata i uređaja komunalne infrastrukture

Rashodi za održavanje objekata i uređaja komunalne infrastrukture ostvareni su u iznosu 445.396.067,00 kn. Odnose se na održavanje javne rasvjete u iznosu 103.947.881,00 kn, javnoprometnih površina i javnih objekata u iznosu 60.833.660,00 kn, izvanredno održavanje nerazvrstanih cesta 55.028.586,00 kn te interventna sredstva 432.664,00 kn (koji su uključeni u program održavanja, javnoprometnih površina, javnih objekata, javne rasvjete i izvanrednog održavanja nerazvrstanih cesta na području Grada u 2018., dalje u tekstu: Program održavanja komunalne infrastrukture), održavanje gradskih parkova i ostalih ozelenjenih površina 126.595.527,00 kn, čišćenje javnih površina 86.487.797,00 kn i odvodnju atmosferskih voda u iznosu 12.069.952,00 kn (koji su uključeni u program održavanja komunalne infrastrukture na području gradskih četvrti).

Programom održavanja komunalne infrastrukture (izmjenama programa i preraspodjelom sredstava) predviđena su sredstva za usluge održavanja u ukupnom iznosu 266.110.000,00 kn i to za održavanje javne rasvjete i utrošak električne energije i plina u iznosu 120.000.000,00 kn, izvanredno održavanje nerazvrstanih cesta u iznosu 73.610.000,00 kn, održavanje javnoprometnih površina i javnih objekata u iznosu 71.500.000,00 kn te neraspoređena interventna sredstva u iznosu 1.000.000,00 kn.

Programom održavanja komunalne infrastrukture određeni su opseg i vrste usluga održavanja, osim u dijelu programa kojim je planirana izrada projektno - tehničke dokumentacije i izvanredno održavanje za 49 ulica (u okviru izvanrednog održavanja nerazvrstanih cesta) te su predviđena sredstva navedena u ukupnom iznosu 20.170.000,00 kn, odnosno sredstva nisu navedena pojedinačno po ulicama. Također, izvori financiranja navedeni su samo opisno bez navođenja iznosa financijskih sredstava kojim se predviđa financiranje rashoda za održavanje komunalne infrastrukture.

Prema odredbama članka 28. Zakona o komunalnom gospodarstvu, koji je bio na snazi do kolovoza 2018., programom održavanja obvezatno se utvrđuje opis i opseg poslova održavanja s procjenom pojedinih troškova, po djelatnostima te iskaz financijskih sredstava potrebnih za ostvarivanje programa, s naznakom izvora financiranja. Navedeno je propisano i odredbom članka 73. Zakona o komunalnom gospodarstvu, koji je stupio na snagu u kolovozu 2018.

Državni ured za reviziju nalaže program održavanja komunalne infrastrukture sastaviti u skladu s odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu.

U okviru rashoda za održavanje objekata i uređaja komunalne infrastrukture ostvareni su rashodi održavanja tramvajskih pruga. Programom održavanja komunalne infrastrukture predviđeno je, između ostalog, 10.000.000,00 kn za izvođenje radova održavanja tramvajskih pruga u 2018. Grad je, u listopadu 2018. zaključio ugovor s trgovačkim društvom za javni prijevoz u svom vlasništvu, prema kojem se Grad obvezao refundirati izvršena plaćanja za radove održavanja tramvajskih pruga u sastavu kolnika. Ugovorom je, između ostalog, određeno da će se plaćanja za radove održavanja tramvajskih pruga refundirati na temelju zahtjeva za prijenos sredstava koji treba sadržavati potvrde o plaćanju te privremene i okončanu situaciju za izvedene radove ovjerene od nadzornog inženjera.

Grad je sredstva navedenom trgovačkom društvu doznačio u studenome 2018. na temelju zahtjeva za prijenos sredstava koji sadrži specifikaciju uplata koje je trgovačko društvo izvršilo za radove na održavanju tramvajskih pruga, potvrde o plaćanju te privremene i okončana situacija za izvedene radove ovjerene od nadzornog inženjera. S obzirom na to da u poslovnim knjigama Grada vrijednost tramvajskih pruga nije evidentirana u dugotrajnoj imovini, rashod u iznosu 10.000.000,00 kn trebalo je evidentirati u okviru rashoda za kapitalne pomoći, te nije trebao biti sadržan u programu održavanja komunalne infrastrukture jer se ne radi o održavanju imovine Grada već trgovačkog društva za javni prijevoz u vlasništvu Grada.

Prema odredbama članka 54. Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu, kapitalne pomoći su prijenosi nefinancijske imovine ili sredstva za financiranje troškova nefinancijske imovine, između ostalog, trgovačkim društvima.

Državni ured za reviziju nalaže u poslovnim knjigama Grada prijenos sredstava za radove održavanja evidentirati na odgovarajućem računu računskog plana u skladu s odredbama Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu.

- Rashodi za ugovore o djelu

Rashodi za ugovore o djelu ostvareni su u iznosu 15.570.919,00 kn i u odnosu na prethodnu godinu, ostvareni su više za 2.581.060,00 kn ili 19,9 %.

Pojedine poslove iz djelokruga Grada obavljali su vanjski izvršitelji na temelju ugovora o djelu u kraćim vremenskim razdobljima ili kontinuirano tijekom cijele godine.

Kontinuirano, tijekom cijele godine, na temelju ugovora o djelu obavljani su poslovi evaluacije podataka te izvođenja i ažuriranja drugih podataka nužnih za procjenu nekretnina, pripreme i pregled približnih vrijednosti i izvješća o tržištu nekretnina, izdavanje podataka iz zbirke kupoprodajnih cijena eNekretnina, uređivanja i usklađivanja publikacija i drugih informativnih sadržaja o aktivnostima Grada.

Tijekom cijele godine obavljani su na temelju ugovora o djelu, kao pomoć, poslovi u vezi s umnožavanjem i fotokopiranjem materijala i druge dokumentacije, prikupljanja i unosa podataka za izradu analiza i izvješća za potrebe rada pojedinih sektora unutar upravnih tijela Grada.

Većina navedenih poslova koji su obavljani na temelju zaključenih ugovora o djelu su poslovi iz djelokruga Grada koje u tijelima jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave trebaju obavljati službenici. Poslovi imaju obilježja radnog odnosa (rad koji organizira poslodavac, poslovi koji se obavljaju u službi poslodavca pod njegovim nadzorom i uputama uz njegovo određivanje vrste, mjesta i vremena rada), te se nisu trebali obavljati na temelju ugovora o djelu.

Obavljanje navedenih poslova na temelju ugovora o djelu nije u skladu s odredbama članka 56. Zakona o lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi i članka 2. Zakona o službenicima i namještenicima u lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi kojima je propisano da upravne, stručne i ostale poslove u tijelima jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave obavljaju službenici i namještenici.

Uočene su slabosti u sustavu kontrole zaključivanja ugovora o djelu. Ugovori o djelu za obavljanje pojedinih poslova zaključeni su nakon što je obavljanje poslova već započelo. Nadalje, za pojedine istovrsne poslove obračunane su različite naknade.

Za poslove koji se odnose na prikupljanje, sređivanje, evidentiranje i obradu podataka iz vijeća gradske četvrti i vijeća mjesnih odbora te vođenje evidencije o izvršenju planiranih poslova ustrojstvenih jedinica Ureda za mjesnu samoupravu obračunane su naknade u pojedinačnim bruto mjesečnim iznosima od 9.301,00 kn, 7.751,00 kn te 4.640,00 kn. Za popratne poslove u vezi isplate novčane pomoći za opremu novorođenog djeteta isplaćivane su bruto mjesečne naknade u pojedinačnim iznosima 8.526,00 kn te 9.301,00 kn, dok su za popratne poslove u vezi provedbe Odluke o novčanoj pomoći za roditelja odgojitelja isplaćivane bruto mjesečne naknade u pojedinačnim iznosima 10.076,00 kn te 9.301,00 kn.

Za obavljanje poslova u vezi s umnožavanjem i fotokopiranjem materijala i druge dokumentacije, prikupljanja i unosa podataka za izradu analiza i izvješća za potrebe rada pojedinih sektora unutar upravnih tijela Grada isplaćivane su mjesečne bruto naknade u pojedinačnim iznosima 6.206,00 kn te 7.751,00 kn.

Državni ured za reviziju nalaže obavljanje poslova iz djelokruga Grada u skladu s odredbama Zakona o lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi te Zakona o službenicima i namještenicima u lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi. Državni ured za reviziju predlaže izraditi analizu iskorištenosti radnog vremena zaposlenika i preispitati mogućnosti preraspodjele spomenutih poslova na zaposlenike Grada.

- Rashodi za subvencije za gospodarske manifestacije

U okviru rashoda za subvencije, evidentirani su rashodi za subvencije za manifestacije i sajmove u funkciji razvoja gospodarstva u iznosu 6.813.190,00 kn.

Programom organizacije manifestacija od gospodarskog interesa za Grad za 2018., kojega je Gradska skupština donijela u prosincu 2017., planirano je 15 manifestacija (Ambienta, Floraart, INmusic festival, Inova-Budi uzor, International Travel Week, Kongres poduzetnica, Sport Fest, Tjedan dizajna Zagreb, Tour of Croatia, Zagreb Auto Show, Zagreb Connect, Zagrebački obrtnički sajam, Zagrebački sajam nautike, Zlatna igla Zagreba i Reboot InfoGamer). Program ne sadrži izvore financiranja i financijska sredstva potrebna za ostvarenje planiranih aktivnosti (manifestacija). Navedeno je da su sredstva za provedbu programa planirana proračunom (razdjel 008 Gradski ured za gospodarstvo, energetiku i zaštitu okoliša).

Program je donesen s ciljem održavanja i unapređenja manifestacija od gospodarskog interesa za Grad, povećanja broja sudionika i broja posjetitelja, te razvoja poduzetništva i turizma na području Grada. Mjerljivi kriteriji prema kojima se vrednuju programi gospodarskih manifestacija nisu utvrđeni. Stoga je onemogućeno sastavljanje rang liste programa koji najviše pridonose ostvarenju utvrđenih ciljeva.

Rashodi za lokalne manifestacije i sajmove u funkciji razvoja gospodarstva proračunom su planirani u iznosu 7.413.500,00 kn (od čega za subvencije u iznosu 6.813.500,00 kn i donacije u iznosu 600.000,00 kn), a nisu planirani po aktivnostima. Rashodi za subvencije za manifestacije i sajmove u funkciji razvoja gospodarstva ostvareni su u iznosu 6.813.190,00 kn od kojih se vrijednosno najznačajnije odnose na subvencije dane trgovačkim društvima u vlasništvu Grada i to za Zagreb Auto Show u iznosu 3.643.190,00 kn, Ambientu u iznosu 500.000,00 kn, Floraart u iznosu 1.600.000,00 kn, te subvencije dane trgovačkom društvu koje nije u vlasništvu Grada za Tour of Croatia u iznosu 800.000,00 kn.

Međusobna prava i obveze sudionika u organizaciji manifestacija utvrđeni su ugovorima, koji su zaključeni na temelju zaključaka gradonačelnika. Uspostavljeni su kontrolni mehanizmi odnosno korisnici izvještavaju Grad o korištenju sredstava.

Državni ured za reviziju predlaže u godišnjem programu organizacije manifestacija od gospodarskog interesa za Grad utvrditi iznose sredstava za njihovo financiranje te pratiti ostvarenje rashoda po manifestacijama predviđenim programom. Također predlaže utvrditi mjerljive kriterije, prema kojima će se vrednovati programi manifestacija.

- Proračunska zaliha

Tijekom 2018. proračunska zaliha u iznosu 5.147.228,00 kn korištena je za financiranje programskih aktivnosti udruga, kapitalnih projekata vjerskih zajednica, te obilježavanja prigodnih manifestacija i u odnosu na prethodnu godinu proračunska zaliha je za navedene namjene korištena više za 1.868.338,00 kn. Prema odredbama Zakona o proračunu, proračunska zaliha se koristi za nepredviđene namjene, za koje u proračunu nisu osigurana sredstva ili za namjene za koje se tijekom godine pokaže da za njih nisu utvrđena dovoljna sredstva, jer ih pri planiranju proračuna nije bilo moguće predvidjeti.

Proračunska zaliha se koristi za financiranje rashoda nastalih pri otklanjanju posljedica elementarnih nepogoda, epidemija, ekoloških nesreća ili izvanrednih događaja i ostalih nepredvidivih nesreća, te za druge nepredviđene rashode tijekom godine. S obzirom na navedeno, sredstva proračunske zalihe nisu trebala biti korištena za financiranje navedenih rashoda.

Državni ured za reviziju nalaže proračunsku zalihu koristiti za namjene propisane odredbama Zakona o proračunu.

- 5.2. *U vezi rashoda za naknade za tehničke preglede građevina za izdavanje uporabnih dozvola, Grad prihvaća nalaz i obrazlaže da je u srpnju 2019. izvršena detaljna kontrola tijekom koje su uočene nepravilnosti u vezi nerealnog broja iskazanih sati na ispostavljenim računima za rad neovisnih stručnjaka koji sudjeluju na tehničkim pregledima i to za razdoblje 2014. do lipnja 2019. te je Grad o uočenome obavijestio nadležno državno odvjetništvo zbog sumnje na eventualno počinjenje kaznenog djela. U okviru tog postupka Grad će podnijeti i imovinskopravni zahtjev prema stanju koje se utvrdi u postupku. Neovisno o navedenom predmetu, poduzete su radnje u svrhu kontrole vjerodostojnosti, istinitosti i urednosti ispostavljenih računa za naknade troškova rada neovisnih stručnjaka kako se navedene nepravilnosti ne bi ponavljale u budućem razdoblju. U vezi donošenja mjerljivih kriterija za utvrđivanje natprosječnih rezultata u radu, Grad prihvaća preporuku za dopunu Pravilnika o kriterijima za utvrđivanje natprosječnih rezultata rada i načina isplate dodataka za uspješnost na radu. Nadalje, Državni ured za reviziju je kod programa održavanja komunalne infrastrukture utvrdio da za izradu projektno-tehničke dokumentacije i izvanredno održavanje 49 ulica sredstva nisu predviđena u ukupnom iznosu odnosno sredstva nisu navedena pojedinačno po ulicama te da su izvori financiranja navedeni samo opisno bez iskaza financijskih sredstava kojim se predviđa financiranje rashoda za održavanje komunalne infrastrukture, što je Grad prihvatio i obrazložio da će u sljedećem razdoblju postupiti prema danom nalogu.*

U vezi rashoda za ugovore o djelu, Grad obrazlaže da se kontinuiranim zapošljavanjem stručnih kadrova na temelju javnih natječaja, internih oglasa te oglasa za zapošljavanje na određeno vrijeme smanjuje potreba za sklapanjem ugovora o djelu, odnosno kako se, osim u iznimnim slučajevima prijeke potrebe za obavljanjem specifičnih poslova, ugovori o djelu više ne sklapaju. U dijelu koji se odnosi na proračunsku zalihu, prihvaća se dana preporuka, te navodi da su u 2019. sredstva proračunske zalihe korištena u puno manjoj mjeri.

6. Javna nabava

- 6.1. Planom nabave za 2018. te njegovim izmjenama i dopunama planirana je nabava roba, radova i usluga u vrijednosti 2.507.412.505,00 kn bez poreza na dodanu vrijednost, od čega se 274.011.877,00 kn odnosi na nabavu roba i usluga procijenjene vrijednosti do 200.000,00 kn i radova do 500.000,00 kn. Plan nabave sadrži podatke propisane odredbom članka 2. Pravilnika o planu nabave, registru ugovora, prethodnom savjetovanju i analizi tržišta u javnoj nabavi. Plan nabave te Registar ugovora o javnoj nabavi i okvirnih sporazuma objavljeni su u Elektroničkom oglasniku javne nabave Republike Hrvatske.

Prema Statističkom izvještaju o javnoj nabavi (sadrži podatke i za provedene postupke javne nabave koje je Grad u svojstvu središnjeg tijela za javnu nabavu proveo za korisnike središnje javne nabave), tijekom 2018. (za obavijesti do 11. ožujka 2019.) zaključeno je 358 okvirnih sporazuma za nabavu roba, usluga i radova u vrijednosti 3.555.838.405,00 kn te 635 ugovora o javnoj nabavi za nabavu roba, radova i usluga u ukupnom iznosu 1.281.181.123,00 kn bez poreza na dodanu vrijednost.

Na temelju provedenih otvorenih postupaka javne nabave roba, radova i usluga zaključeno je 355 okvirnih sporazuma za nabavu u vrijednosti 3.546.048.640,00 kn i 608 ugovora za nabavu u vrijednosti 1.199.443.759,00 kn.

Na temelju pregovaračkih postupaka bez prethodne objave, zaključeno je 27 ugovora o nabavi roba, usluga i radova u vrijednosti 81.737.364,00 kn bez poreza na dodanu vrijednost. Nabava roba i usluga procijenjene vrijednosti do 200.000,00 kn i radova do 500.000,00 kn (jednostavna nabava) iznosi 159.897.916,00 kn bez poreza na dodanu vrijednost.

Za nabavu jedne vrste promotivnog artikla ostvareni su rashodi u iznosu 302.900,00 kn s porezom na dodanu vrijednost, odnosno 242.320,00 kn bez poreza na dodanu vrijednost. Za nabavu navedene robe tijekom godine prikupljena je ponuda jednog gospodarskog subjekta. Odredbama članka 6. Zakona o javnoj nabavi, propisano je da su jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave javni naručitelji i obveznici primjene navedenog Zakona. Propisani postupci javne nabave primjenjuju se kod nabave roba procijenjene vrijednosti iznad 200.000,00 kn.

Državni ured za reviziju nalaže nabavu roba obavljati u skladu s odredbama Zakona o javnoj nabavi.

Rashodi za građevinske radove na zamjeni krova te građevinsko - obrtničke radove u poslovnom prostoru površine 367,65 m² ostvareni su u iznosu 1.173.650,00 kn, od čega se na građevinske radove na zamjeni krova odnosi 588.088,00 kn, a građevinsko - obrtničke radove 585.562,00 kn.

Za građevinske radove na zamjeni krova na navedenom poslovnom prostoru Grad je u listopadu 2018. ispostavio narudžbenicu u iznosu 471.165,00 kn bez poreza na dodanu vrijednost te za građevinsko - obrtničke radove narudžbenicu u iznosu 469.565,00 kn bez poreza na dodanu vrijednost, na temelju ponuda jednog gospodarskog subjekta.

U zahtjevima za pokretanje postupaka jednostavne nabave navodi se da se za izvođenje građevinskih radova na zamjeni krova, odnosno građevinsko - obrtničkih radova u navedenom poslovnom prostoru zahtjeva izdavanje izravnih narudžbenica zbog žurnosti, a prema dostavljenim ponudama izvoditelja radova. Za izdavanje izravnih narudžbenica pribavljena je suglasnost gradonačelnika.

Odlukom o pravilima, uvjetima i postupcima jednostavne nabave koju je Gradska skupština donijela na sjednici u travnju 2017. utvrđeno je da za jednostavnu nabavu procijenjene vrijednosti veće od 70.000,00 kn, Ured za javnu nabavu objavljuje poziv za dostavu ponuda na službenoj stranici Grada. Iznimno, u opravdanim i iznimnim okolnostima (kada primjerice zbog tehničkih ili umjetničkih razloga ili razloga povezanih sa zaštitom isključivih prava, izvođenje radova ili poslova, isporuku robe ili pružanje usluga može izvršiti samo određeni gospodarski subjekt ili kada je to nužno potrebno zbog žurnosti izazvane događajima koji se nisu mogli predvidjeti i drugo), nabava se može provesti bez objave poziva na dostavu ponuda na mrežnoj stranici Grada, ako su uz zahtjev dostavljene prikupljene ponude gospodarskih subjekata. U navedenom slučaju, zahtjev mora sadržavati obrazloženje opravdanih i iznimnih okolnosti. U zahtjevima za početak postupaka jednostavne nabave nije navedeno obrazloženje opravdanih i iznimnih okolnosti, odnosno razlozi žurnosti pokretanja postupaka jednostavne nabave bez objave poziva na dostavu ponuda na mrežnoj stranici Grada.

Državni ured za reviziju nalaže kod provođenja postupaka jednostavne nabave pridržavanje odredbi Odluke o pravilima, uvjetima i postupcima jednostavne nabave.

Rashodi za izvanredno održavanje nerazvrstanih cesta ostvareni su u iznosu 17.827.213,00 kn. Za navedene rashode provedeni su postupci jednostavne nabave (objava poziva na mrežnoj stranici Grada). Pojedinačna procijenjena vrijednost radova na izvanrednom održavanju cesta je od 470.000,00 kn do 490.000,00 kn, a radove su u većini slučajeva izvodila dva izvoditelja.

Usporedbom troškovnika za izvanredno održavanje nerazvrstanih cesta uočeno je da su pojedini istovrsni radovi u razdoblju od sredine siječnja do sredine studenoga 2018. nabavljani po značajno različitim cijenama. Navedeno se odnosi na radove na izvođačkom iskolčenju, uklanjanju grmlja i drveća promjera do 10 cm, strojnom zasijecanju asfalta na spoju postojeće i nove kolničke konstrukcije, rušenju i odstranjivanju asfaltnih slojeva, frezanju postojećeg asfaltnog zastora i pripremi za izvedbu novog sloja asfalta, rušenju betona, profiliranju odvodnih jaraka, izradi nasipa od kamenog znatog agregata, izvedbi linijske rešetke, izvedbi bankine od kamenog znatog materijala, profiliranju asfaltne mase, te prilagodbi novoj niveleti poklopaca komunalnih instalacija.

S obzirom na navedeno, Državni ured za reviziju je mišljenja da je Grad prije pokretanja postupaka nabave trebao provesti analizu tržišta u svrhu pripreme nabave. Analiza tržišta obuhvaća prikupljanje informacija o predmetu nabave, cijenama, gospodarskim subjektima koji sudjeluju na tržištu te drugim okolnostima koje utječu na uvjete nabave.

Grad nije posvetio primjerenu pozornost sastavljanju dokumentacije o nabavi (troškovnici). Revizijom su utvrđena odstupanja u izvedenoj količini radova na održavanju nerazvrstanih cesta u odnosu na količinu planiranu u dokumentaciji o nabavi. Pojedini radovi nisu izvedeni, dok su pojedini izvedeni u količini znatno većoj ili manjoj od planirane. Primjerice, za izvanredno održavanje pojedine ulice projektom su predviđeni radovi na strojnom zasjecanju asfalta na spoju postojeće i nove kolničke konstrukcije u količini od 25 m, a izvedeno je 65,80 m, rušenje betona u količini 18 m³, a izvedeno je 39,88 m³, sanacija ispuha u količini 80 m², a izvedeno je 20,88 m², izrada bitumeniziranog nosivog sloja u količini 472 m², a izvedeno je 1 316 m², ugradnja rubnjaka dimenzija 18/24/100 cm u dužini 472 m, a ugrađeno je 233 m, ugradnja rubnjaka dimenzija 8/20/100 cm u dužini 472 m, a ugrađeno je 126 m te frezanje postojećeg asfaltnog zastora i priprema za izvedbu novog sloja asfalta u količini 160 m², profiliranje odvodnih jaraka u dužini 20 m, izrada nasipa od kamenog zrnatog materijala u količini 236 m³, profiliranje asfaltnom masom u količini 160 m² i izrada horizontalne signalizacije (neisprekidana crta stop u dužini 236 m te pješački prijelaz površine 180 m²), a radovi nisu izvedeni.

Izvoditelji radova na održavanju nerazvrstanih cesta ispostavljali su privremene i okončane situacije. Utvrđeno je da su pojedini radovi prema podacima iz privremenih situacija izvedeni u većoj količini u odnosu na podatke navedene u okončanim situacijama i građevinskoj knjizi. Ukupna vrijednost izvedenih radova nije veća od ugovorene. Prema pisanom očitovanju Grada, privremene situacije su ispostavljene na temelju izrađene projektne - tehničke dokumentacije ili dodatne procjene stanja na terenu u čijim su stavkama prema ugovorenoj cijeni uračunati troškovi nabave materijala, prijevoza i ugradnje, a koji su potrebni za izvođenje ugovorenih radova. Nadalje, prema pisanom očitovanju Grada, izvoditelj ispostavlja prvu privremenu situaciju koju ovjerava nadzorni inženjer temeljem ponudbenog troškovnika i količina navedenih u istome. Primjerice, prema privremenoj situaciji za izvanredno održavanje pojedine ulice izvedeni su radovi na sanaciji ispuha u količini 78 m², a prema okončanoj situaciji i građevinskoj knjizi 20,88 m², rubnjaci dimenzija 18/24/100 cm ugrađeni su u dužini 350 m, a prema okončanoj situaciji i građevinskoj knjizi 233 m, rubnjaci dimenzija 8/20/100 cm ugrađeni su u dužini 300 m, a prema okončanoj situaciji i građevinskoj knjizi 126 m, te prema podacima iz privremene situacije radovi profiliranja odvodnih jaraka izvedeni su u dužini 20 m, profiliranja asfaltnom masom u dužini 155 m i izrada nasipa od kamenog zrnatog agregata u količini 200 m², a prema podacima iz okončane situacije i građevinske knjige, radovi nisu izvedeni.

Privremene situacije ovjerio je nadzorni inženjer. Iz navedenog proizlazi da količine radova navedene u privremenim situacijama ne odgovaraju stvarnom stanju izvedenih radova što ima za posljedicu da ni rashodi za održavanje nerazvrstanih cesta evidentirani na temelju privremenih situacija nisu pouzdani. Prema dokumentaciji o nabavi, obračun i naplata izvedenih radova obavlja se prema stvarno izvedenim količinama radova iz troškovnika.

Državni ured za reviziju nalaže poduzeti aktivnosti kako bi se u privremenim situacijama radovi na održavanju nerazvrstanih cesta obračunavali prema stvarno izvedenim količinama radova kako je određeno u dokumentaciji o nabavi. Državni ured za reviziju predlaže prije pokretanja postupka nabave provesti analizu tržišta u svrhu kvalitetne pripreme nabave te više pozornosti posvetiti izradi troškovnika za svaku pojedinu cestu odnosno što preciznije procijeniti vrste i količine radova.

- 6.2. Grad u vezi nabave promotivnog artikla u očitovanju navodi da je Ured za javnu nabavu, nabavu predmetnog promotivnog artikla planirao za 2018. po procijenjenoj vrijednosti 199.500,00 kn. Navedeni Ured nadalje navodi da preporukama i uputama gradskim upravnim tijelima, kao podnositeljima zahtjeva za pojedine nabave, upućuje na poštivanje odredbi članka 16. Zakona o javnoj nabavi kako bi se izbjegle pogreške u poimanju i određivanju predmeta nabave kao i procijenjenih vrijednosti pojedinih nabava. Ured za javnu nabavu je i nadalje za 2019. i 2020. postupao na isti način odnosno davao preporuke gradskim upravnim tijelima koja su podnositelji zahtjeva za nabavama, a također i odgovorni za realizaciju sukladno izdanim narudžbenicama odnosno zaključenim ugovorima. U vezi navođenja da u zahtjevima za početak postupaka jednostavne nabave nije navedeno obrazloženje opravdanih i iznimnih okolnosti odnosno razlozi žurnosti pokretanja postupaka jednostavne nabave bez objave poziva na dostavu ponuda na mrežnoj stranici Grada, Ured za javnu nabavu navodi da će sukladno uputi Državnog ureda za reviziju skrenuti pozornost svim gradskim upravnim tijelima o potrebi detaljnijeg obrazloženja opravdanih i iznimnih okolnosti odnosno da će se pridržavati odredbi Odluke o pravilima, uvjetima i postupcima jednostavne nabave.

U vezi različitih i povremeno neujednačenih cijena prilikom izrade ponudbenih troškovnika za izvanredno održavanje nerazvrstanih cesta Grad navodi da je troškovnik kojeg izrađuje projektant sastavni dio projektne dokumentacije u postupku nabave radova te je dostupan svakom zainteresiranom ponuditelju. Navodi da ne postoji zakonsko uporište temeljem kojeg bi Grad kao naručitelj mogao intervenirati i mijenjati projektnu dokumentaciju koju je dobio od projektanta, Grad bi eventualno temeljem svoje analize cijena mogao od projektanta tražiti dodatna objašnjenja te bi projektant mogao sam izmijeniti svoje troškovnike. Nadalje, Grad u vezi navođenja da su pojedini radovi prema podacima iz privremenih situacija izvedeni u većoj količini u odnosu na podatke navedene u okončanim situacijama i građevinskoj knjizi, navodi, da je s obzirom na složenost radova teško ostvariti da bi konačno izvedene količine pojedinih radova u cijelosti odgovarale izvornoj projektnoj dokumentaciji. U slučaju kvalitetnih projekata će odstupanja u pravilu biti manja, a u slučaju lošijih projekata veća.

Provedba naloga i preporuka

1.1. Državni ured za reviziju obavio je financijsku reviziju Grada za 2016. o čemu je sastavljeno Izvješće i izraženo uvjetno mišljenje. Revizijom za 2018. provjereno je je li Grad postupio prema nalogima i preporukama danim u prošloj reviziji, u skladu s Planom provedbe naloga i preporuka.

U tablici u nastavku, navode se nalozi i preporuke iz prošle revizije i njihov status.

Tablica broj 4

Provedba naloga i preporuka iz prošle revizije

Redni broj	Naziv područja	Godina prošle revizije	Nalog ili preporuka	Rok prema Planu provedbe naloga i preporuka	Status
	1	2	3	4	5
1.	Računovodstveno poslovanje	2016.	Naloženo je evidentirati potraživanja od naknade za zadržavanje nezakonito izgrađenih zgrada, za priključak na komunalne vodne građevine te od godišnje naknade za uporabu javnih cesta	-	provedeno
2.		2016.	Naloženo je otpise potraživanja evidentirati u poslovnim knjigama te ih iskazati u Izvještaju o promjenama u vrijednosti i obujmu imovine i obveza.	-	provedeno
3.		2016.	Predloženo je podatke o danim suglasnostima evidentirati u poslovnim knjigama u okviru izvanbilančnih zapisa.	-	provedeno
4.		2016.	Naloženo je u bilješkama preciznije opisati razloge značajnijih odstupanja ostvarenih rashoda tekuće godine u odnosu na prethodnu godinu. U bilješkama uz bilancu iskazati podatke o sudskim sporovima. Sastaviti bilješke uz Izvještaj o promjenama u vrijednosti i obujmu imovine. Bilješke uz financijske izvještaje objaviti na mrežnim stranicama Grada.	-	provedeno
5.		2016.	Predloženo je ustrojiti pomoćnu evidenciju sudskih sporova.	15. siječnja 2018.	provedeno
6.		2016.	Naloženo je evidentirati i iskazati podatke o sudskim sporovima u poslovnim knjigama i financijskim izvještajima u okviru izvanbilančnih zapisa.	15. siječnja 2018.	provedeno
7.		2016.	Naloženo je evidentirati građevinske objekte na računima imovine po vrstama, količini i vrijednosti. Naloženo je ustrojiti analitičku evidenciju dugotrajne imovine. Naloženo je obaviti cjeloviti popis imovine i obveza sa stanjem koncem godine.	31. prosinca 2021.	u postupku provedbe
8.		2016.	Naložena je dosljedna primjena računovodstvenih načela kod evidentiranja prihoda, rashoda i imovine.	31. prosinca 2018.	nije provedeno
9.		2016.	Naloženo je rasporediti sredstva kapitalnih ulaganja u osnovne i srednje škole, učeničke domove i zdravstvene ustanove na temelju prethodno utvrđenih kriterija i mjerila.	31. prosinca 2019.	provedeno
10.		2016.	Naloženo je u procesima planiranja, izvršavanja, evidentiranja i izvještavanja, pratiti prihode i primitke te rashode i izdatke prema izvorima financiranja.	-	djelomično provedeno

Redni broj	Naziv područja	Godina prošle revizije	Nalog ili preporuka	Rok prema Planu provedbe naloga i preporuka	Status
11.	Prihodi i primici	2016.	Predloženo je donošenje mjerljivih kriterija za sastavljanje Liste prioriteta korištenja sredstava spomeničke rente. Predloženo je poduzeti aktivnosti kako bi se program spomeničke rente realizirao u što kraćem roku, a neutrošena sredstva planirala za namjene utvrđene programom spomeničke rente za sljedeća razdoblja. Predloženo je sastaviti izvješće o realizaciji godišnjeg programa kako bi se usporedila planirana i realizirana sredstva spomeničke rente.	31. prosinca 2019.	nije provedeno
12.		2016.	Predloženo je ustrojiti jedinstveni šifarnik za sve gradske objekte čijim se raspolaganjem ostvaruju prihodi te redovito usklađivanje podataka u analitičkim evidencijama obveznika i objekata.	-	provedeno
13.		2016.	Naloženo je kod odobravanja obročnog plaćanja komunalnog doprinosa postupiti u skladu s odredbama Odluke o komunalnom doprinosu.	-	provedeno
14.	Potraživanja	2016.	Naloženo je poduzimati radnje u cilju pravodobnog i potpunog prikupljanja proračunskih prihoda.	-	djelomično provedeno
15.	Rashodi i izdaci	2016.	Predloženo je donijeti mjerljive kriterije za utvrđivanje natprosječnih rezultata na radu.	31. prosinca 2019.	nije provedeno
16.		2016.	U programu održavanju i izvješću o izvršenju programa održavanja komunalne infrastrukture iskazati planirana i ostvarena financijska sredstva po pojedinim izvorima financiranja.	31. prosinca 2019.	nije provedeno
17.		2016.	Naloženo je uskladiti podatke o ostvarenim rashodima održavanja komunalne infrastrukture kako bi podaci o njihovom ostvarenju bili jednako iskazani u glavnoj knjizi, izvješću Grada i izvješću izvršitelja usluge.	31. prosinca 2019.	provedeno
18.		2016.	Naloženo je rashode za održavanje komunalne infrastrukture evidentirati na temelju dokumentacije o obavljenim uslugama održavanja.	-	nije provedeno
19.		2016.	Naloženo je prije povjeravanja radova na održavanju osigurati sredstva u programu održavanja komunalne infrastrukture i zaključiti dodatak osnovnom ugovoru.	31. prosinca 2019.	provedeno
20.		2016.	Naloženo je poslove iz djelokruga Grada umjesto na temelju ugovora o djelu obavljati u skladu s propisima.	-	nije provedeno
21.		2016.	Predloženo je izraditi analizu iskorištenosti radnog vremena zaposlenika i preispitati mogućnost preraspodjele upravnih, stručnih i ostalih poslova na zaposlenike Grada.	-	nije provedeno
22.		2016.	Naloženo je proračunsku zalihu koristiti za namjene propisane odredbama Zakona o proračunu.	31. prosinca 2019.	nije provedeno
23.		2016.	Naloženo je planirati sve primitke od zaduživanja u proračunu te ukupne primitke od zaduživanja iskazivati u godišnjem izvještaju o izvršenju proračuna.	-	provedeno

Redni broj	Naziv područja	Godina prošle revizije	Nalog ili preporuka	Rok prema Planu provedbe naloga i preporuka	Status
24.	Javna nabava	2016.	Naloženo je ažurirati registar ugovora o javnoj nabavi i okvirnih sporazuma svakih šest mjeseci.	31. prosinca 2019.	provedeno
25.		2016.	Predloženo je utvrditi realne rokove izvođenja radova te osigurati veću pripremljenost projekata i tehničke dokumentacije.	31. prosinca 2019.	provedeno

Obrazloženje danih naloga i preporuka koji su djelomično provedeni i u postupku provedbe daje se u nastavku.

- Grad kontinuirano poduzima aktivnosti u vezi evidentiranja, ustrojavanja evidencije i popisa dugotrajne imovine. Prema podacima iz Bilance na dan 31. prosinca 2018., ukupna vrijednost imovine iskazana je u iznosu 17.796.869.405,00 kn, od čega se na nefinancijsku imovinu odnosi 12.639.475.548,00 kn, financijsku imovinu 5.157.393.857,00 kn, a vrijednost obveza iskazana je u iznosu 2.606.966.194,00 kn. Popisom imovine i obveza sa stanjem na dan 31. prosinca 2018., popisana je dio nefinancijske imovine (nematerijalna imovina, dio građevinskih objekata u upotrebi, oprema, prijevozna sredstva, sitni inventar, druga nefinancijska imovina), financijska imovina i obveze, dok preostali dio nefinancijske imovine u vlasništvu Grada (zemljište, dio građevinskih objekata i druga imovina u upotrebi te imovina u pripremi) nije obuhvaćen popisom. Vrijednost popisane imovine i usklađene s poslovnim knjigama ukupno iznosi 8.239.440.221,00 kn, što čini 46,3 % vrijednosti imovine evidentirane u poslovnim knjigama i iskazane u financijskim izvještajima koncem 2018. Obveze su popisane u cijelosti i iznose 2.606.966.195,00 kn. Tijekom 2018. poduzimane su aktivnosti na utvrđivanju stanja stambenih i poslovnih objekata koji se vode u poslovnim knjigama Gradskog ureda za imovinsko -pravne poslove i imovinu Grada. U tijeku je ustrojavanje analitičke evidencije dugotrajne nefinancijske imovine Grada. Akcijskim planom donesenim u kolovozu 2016. za ustroj analitičke evidencije je predviđen rok pet godina.
- Proračun je sastavljen prema proračunskim klasifikacijama. U godišnjem izvještaju o izvršenju proračuna, prihodi i primici te rashodi i izdaci nisu iskazani prema izvorima financiranja. Prema propisima, proračuni su dužni u planiranju, izvršavanju, računovodstvenom evidentiranju i izvještavanju iskazivati ​​prihode i primitke te rashode i izdatke prema proračunskim klasifikacijama (organizacijska, programska, funkcijska, ekonomska, lokacijska i izvori financiranja).
- Za vrijednosno značajnije proračunske prihode djelomično su poduzimane radnje u cilju pravodobnog i potpunog prikupljanja proračunskih prihoda. Za potraživanja koja se odnose na komunalnu naknadu i doprinos te zakup i iznajmljivanje imovine nisu poduzimane sve raspoložive mjere naplate.

Grad je i nadalje u obvezi postupati prema nalogima i preporukama Državnog ureda za reviziju, koji nisu u cijelosti provedeni.

- 1.2. *Grad je suglasan sa statusom naloga i preporuka. U vezi evidentiranja građevinskih objekata na računima imovine po vrstama, količini i vrijednosti, ustrojavanja analitičke evidencije dugotrajne imovine te obavljanja cjelovitog popisa imovine i obveza sa stanjem koncem godine navodi da su gradska upravna tijela, sukladno uputama Gradskog ureda za financije iz ožujka 2014., dužna po okončanju ulaganja izraditi obračun ukupne vrijednosti završene kapitalne investicije za prijenos u uporabu odnosno naloge za stavljanje imovine u uporabu sa svim podacima potrebnim za evidentiranje imovine po vrsti, količini i vrijednosti. Sukladno zaprimljenim podacima izvršava se prijenos završene investicije tekuće i prethodnih godina s računa u pripremi na račune imovine u uporabi. Nastavljeno je s popisom nepokretne imovine i usklađivanjem s evidentiranom imovinom u poslovnim knjigama. Međutim, zbog opsežnosti poslova i velikog obujma nepokretne imovine još uvijek nije u potpunosti utvrđeno i usklađeno stvarno stanje s knjigovodstvenim. Zaključkom o prihvaćanju Izvešća o popisu nekretnina u vlasništvu Grada na dan 31. prosinca 2018., evidentiranih u poslovnim knjigama Gradskog ureda za imovinsko-pravne poslove i imovinu Grada, Gradskog ureda za obrazovanje, Gradskog ureda za sport i mlade i Gradskog ureda za mjesnu samoupravu - gradske četvrti, usvojeni su prijedlozi Središnjeg povjerenstva za popis nepokretne imovine u vlasništvu Grada i utvrđena zaduženja gradskih upravnih tijela.*